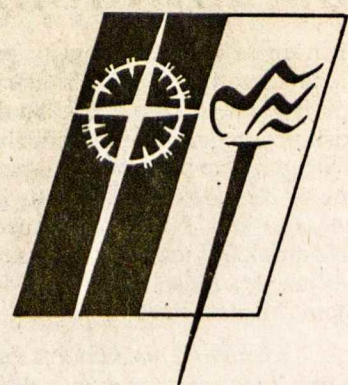

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (2692) 2001 SPALIS-OCTOBER 9

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD. • MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3 • CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Vilniaus dieną minint

Nauji laikai, nauji vardai, naujos datos. Kai kurios senos skubancio laiko nešamos užmarštin. Viena tokių – spalio 9-toji, liūdesio ir vilties diena, Vilniaus ir jo krašto praradimas klastos pinklese.

KOVOJANČIŲ lietuvių ir lenkų sutartis buvo pasirašyta Suvalkuose 1920 m. spalio 7 d. ir tuoj po to lenkų sulaužyta gen. Želigovskio armijai staiga užėmus Vilnių ir veržiantis tolyn į Lietuvos teritoriją. Lietuvių kariuomenė atsilaukė, Lietuva nebuvo okupuota, bet Vilniaus kraštas liko lenkų pusėje, įsikišus vakariečiams ir sustabdžius karo veiksmus. Išvesta administracinė siena išliko iki Lenkijos žlugimo prasidėjus Antrajam pasauliniam karui. Du nepriklausomo gyvenimo dešimtmečius Lietuva nesėkmingai bandė diplomatinio būdu atstatyti teisingumą – atgauti klastingą būdą prarastą sostinę. Deja, buvom per mažai, Vakarams nereikšmingi, kad dėl mūsų būtų kas drįsęs drūmsti ramų pokarinių gyvenimą, pykinti didesnį mūsų kaimyną, turintį daugiau draugų. Mums tebuvo likusi moralinė jėga, kurią panaudojom dažniau atvejais perempto tautinio auklėjimo reikams. Dainavom "Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim", jaunimą kviėtum "i kovą, i kovą visi, kas tik gali", pajukos dainelėse lenkus lyginom su ant kalno tupinčiais velniukais... Ypač įvairaus pobūdžio ir lygmenų išpuoliai pasireiškėdavo gavus naujų žinių apie lenkų persekiojamus lietuvius Vilniaus krašte, kur lietuviai buvo laikomi neištikimais piliečiais, šnipais, pogrindžių veikėjais. Abipusis priešiškas buvo ryškus. Jis ir dabar dar nėra išnykęs kai kuriuose anų laikų žmonėse, ypač nuo lenkų nukentėjusiuose, nors šiandien, bent jau formaliai, lietuvių ir lenkų santykiai yra žymiai pasikeitę. O vis dar užkliūva nelygybė, kurios nebūtų būti. Pasitaiko sprendimų, rodančių, kad kas Lietuvoje lenkui galima, lietuviui Lenkijoje negalima. Sunku spėti, ar kada nors bus kitaip, nors turėtų būti. Daug kas priklauso ir priklausys nuo to, kiek jautrūs būsimieji savo tautinėms apraškomis ir kiek pasimetę beiškodami ko nors naujo ar kitoniško.

ŠIANDIEN gana populiari pabrėžti, kad Vilnius yra Lietuvos mokslo, kultūros ir meno centras, kad jis šiaurės Jeruzalė, kad miestas kone tarptautinis, kuriame jau nuo seniausių laikų šalia lietuvių noriai kūrėsi ir gyveno lenkai, gudi, žydai, rusai. Tai tiesa, kuri tam tikra prasme reikšminga ir dabarčiai, ir ateičiai. Tačiau žvelgiant į Vilnių ir jį apibūdinant reikėtų nepamiršti vieno dalyko, kas mums, lietuviams, svarbiausia – būtent, kad Vilnius, įkurtas D.L. kunigaikščio Gedimino, jau nuo 1323 metų yra mūsų tautinės vienybės jungtis, skatinusi ir skatinanti naujas kartas labiau pažinti savo tautos praeitį, kad stiprėtų atlikdami išpareigojimus tėvynei. Jei prabiltų senamiesčio mūrai, daug ką pasakytų. O apie garbingą praeitį kalba jau atstatytos pilys. Šiuo metu vienas iš didžiųjų tautinės krypties užmojų – tai Valdovų rūmų atstatymas. Darbas jau pradėtas. Jokių kliūčių nėra, išskyrus lėšas, kurių šiandien beveik visiems projektams trūksta. Tačiau tikslo vieningai siekiant yra įveikiamos ir finansinės kliūtys. Kas kita, kai pasigirsta balsų, keliančių abejones dėl to užmojo reikalingumo. Bet leidžiantis į svarstymus, kas šiuo metu pirmiausia darytina, o kas ne – greičiausiai prieitume prie to, kad nesirytume nieko daryti. Pasaulio lietuvių bendruomenė kviečia išeivijos lietuvių lėšomis prisidėti prie Valdovų rūmų atstatymo. Kai kurie jau atsiliepė ir stambesniems sumoms. Tai tautinio solidarumo ženklai, tartum atspindintys anų tragiškų dienų, kai dainavom "mes be Vilniaus nenurimsim". Šiandien viltys išsipildžiusios – Vilnius laisvas ir jis mums priklauso. Ir jo praeitis yra mūsų praeitis, ne kurių kitų. Pasauliui turime rodyti, kas buvome, kad jis geriau suprastų, kas esame. Gerbdami savo praeitį lengviau ir tiksliau orientuosimės kurdami ateitį. Užtat visa, kas tik mus stipriau jungia, yra remtina. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Bilijonai Ontario viešam transportui

Ontario valdžia, prieš trejus metus perdavusi visą miestų ir tarp miestinio viešo transporto sistemą savivaldybėms, pagaliau nutarė vėl iš naujo perimti viešą transportą savo žinion ir paskelbė skiriančią \$3 bilijoną per ateinančius 10 metų tos sistemos tobulinimui ir plėtimui. Pasak premjero M. Harris, tai nėra atitaisymas politinės klaidos, bet provincijos greito ekonominio augimo pasekmė. Toronto TTC (Toronto Transit Commission) sistema, jungianti požeminio traukinio, tramvajų ir autobusų tinklą, jau kuris laikas skundėsi pinigų stygiu. TTC vadovas Brian Ashton teigė, kad šie nauji provincijos fondai padės ne tik išlaikyti dabartinę sistemą geroje būklėje, bet dar ją galės praplėsti įsigyjant naujų transporto priemonių bei pravedant daug naujų, jau seniai reikalingų, transporto linijų. Tarp miestinio GO (Government of Ontario) traukinių susisiekimo tinklas, kurį pati provincija 1967 metais įsteigė, dabar galės atstatyti pastaruoju metu sumažintą biudžetą ir apkarpytą traukinių tvarkaraštį bei planuoti ateities plėtrą. Taip pat provincijos prisiminta atsakomybė už GO ateitį palengvins savivaldybių biudžetams sugrąžinant į miestų fondus \$100 milijonų, kurie buvo skirti GO išlaidoms. Otavos transporto mi-

nisteris David Collette kol kas dar nepažadėjo prisidėti federaciniais pinigais, kol neišstudijuos provincijos plano detalių. Toronto XII knygų mugė Word on the Street, kuri kasmet vyksta paskutinį rugsėjo sekmadienį, šiais metais ypatingai gėmės palapinėse. Pasitaikęs gražas oras pritraukė apie 150,000 lankytojų. Queen St. West gatvė buvo uždaryta automobilių bei tramvajų judėjimui nuo University iki Spadina gatvių sankryžų. Gatvės viduriu baltavo palapinės, kuriose buvo knygos, kultūrines programas, žurnalus bei kitus leidinius reklamavo, demonstravo bei pardavinėjo 252 leidyklos bei kitos organizacijos, kaip CBC Radio, Canadian Opera Company, vokiškasis Goethe Institut, knygų prancūzų kalba, universitetų leidyklos bei knygynai. Buvo ir specialios palapinės, kuriose vaikams buvo sekamos pasakos, autoriai skaitė savo kūrinus (Margaret Atwood, Stevie Cameron bei Catherine Bush buvo pažadėję dalyvauti), virėjai ir kepejai maitino publiką. Įdomus buvo Aklyjų instituto kioskas, kur praeviai galėjo Braille rašomąja mašinėle (kuri teturi 6 spaudžius ir juos tenka po kelis vienu kartu spausti) po trumpo paaiškinimo parašyti savo vardą, ir jį netoliese stovinti akla instituto narė perskaitydavo. (Nukelta į 6 psl.)

Sakralinis muziejus, skirtas a.a. arkiv. Teofilui Matulionio ir kardinolui Vincentui Sladkevičiui atminimui, Birstone. Prie muziejaus – kunigai, dalyvavę rekonstrukcijoje, kurioms vadovavo kun. L. P. Zaremba (sėdi dešinėje). Viduryje – vysk. J. Matulaitis

Lietuva grumiasi kilimo linkme

Pokalbis su svečiu iš Lietuvos kunigu VACLOVU ALIULIU, MIC, apsilankiusiu Amerikoje ir Kanadoje. Lietuvos gyvenime okupacijų metais ir nepriklausomoje Tėvynėje jis yra pasižymėjęs religiniais, kultūriniais darbais ir pastabiai įžvalga. Čia pateikiamas jo mintys dabarties klausimais, išreikštos dar prieš didžiąją Amerikos nelaimę

– Lankėtės Amerikoje, kuri šiuo metu yra vyraujanti pasaulio galybė politinėje, karinėje ir ekonominėje srityje. Ar ji yra tokia ir moralinėje srityje? Ar Lietuva gali žvelgti į Ameriką kaip moralinę jėgą?

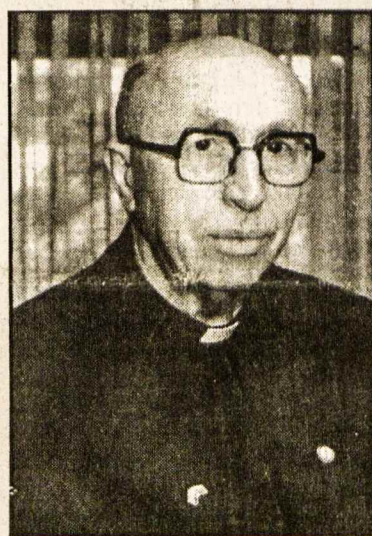
– Visame, kas žmogiška, pinasi šviesa su šėšeliais, taip ir Amerikoje. Nežinau, pagal kokį bendrą vardiklį būtų galima sverti jos moralinį pajėgumą: pagal aukščiausios valdžios viršūnių pasirinkimą kryptį – kiek pasirinkimų motyvai moralūs, kiek grynai savanaudiški, utilitaristiniai. Pavergti tautų laisvės siekimą JAV tradiciškai rėmė ir remia, deja, ne visada nuosekliai, pavyzdžiui, palestiniečių atžvilgiu.

Pačioje amerikiečių visuomenėje, nepaisant plataus sekuliarizacijos masto, didelė moralinė įtaka darė ir tebedar įvairios religijos, ir aš tikau, kai sakoma, kad amerikiečiai, apskritai imant, religingesni už daugelį kitų tautų. Matau daug kilnumo, dosnumo pasaulio varginiesiems, – tuo pasižymi asmenys ir organizacijos, bet jų pačių Amerikos žmonių vadovaujamos didžiosios finansinės bei pramoninės korporacijos, konkuruojamos ir vienydomos su kitų kraštų monopolijomis, išnaudoja daugelio vargingų kraštų žmones ir gamtos turis. Nereikia ieškoti šiam pasauliui idealios tautos ir idealaus krašto. Linkėčiau Lietuvai išmintingai bendrauti ir su JAV, ir su NATO, ir su Europos sąjunga, bet nepulti akiai į jų glėbį, užmirštant savas vertybes, šimtmečiais protėvių sukurtas.

– Tikriausiai turėjote ryšių su lietuvių veiklos viršūnėmis Amerikoje. Ar lietuvių pajėgos tebėra pakankamai stiprios atskirti lietuvių tautėjimui? Seniau tvirtina lietuviškumo atrama buvo paraprijos, vienuolijos, organizacijos, laikraščiai. Koks jų pajėgumas dabar? Kadaise apsilankęs Amerikoje a.a. prel. M. Krupavičius pareiškė: "Ave, America, morituri te salutant!" (Sveika, Amerika, mirštantieji sveikina tave).

– Per tas kelias rugpjūčio pradžios dienas, praleistas Čikagoje, neturėjau progos susitikti su lietuvių veikėjais, o pusketvirtos savaitės Putname buvo skirtos vien dvasiniam Nekaltojo Prasidėjimo seserų bendruomenės susikaujimui bei atsinaujinimui. Todėl šiuo klausimu taip pat galui tik bendriaisiais bruožais samprotauti, pasiremdamas savo giminačių patirtimi.

Mano pusseserė ir jos vyras, abu dideli patriotai, auklėjo su-

Kun. VACLOVAS ALIULIS, MIC

vo dukteris lietuviška dvasia, ir joms teko laimėti gauti tokia pat dvasia išauklėtus šaunius lietuvių vyrus. Nors šeimose buvo daugiausia kalbama lietuviškai, jų vaikams šia kalba kalbėti sunku ir kuo jaunesniams, tuo sunkiau. Šios kartos mano giminaičiai kuria mišrias šeimas, ir jų vaikai tik žinos, kad seneliai iš vienos pusės buvo lietuviai, bet lietuviškai nebemokės, ir Lietuva jiems mažai rūpės.

Nėra jėgos, kuri šiame tautybų konglomerate kurią vieną tautinę grupę įtvirtintų šimtmečiams. Lietuvių organizacijos, paraprijos, vienuolynai, šeštadieninės mokyklos tik lėtina nutautėjimą, bet negali iš viso užkirsti jam kelią. Prieš pusę amžiaus nepaprastai sustiprino lietuvių 1944 m. karo pabėgėlių banga, kai pavyko jai suartėti su senaisiais ateiviais. Dabar yra gyvybinis reikšmingas, nepaisant gauti labai skirtingo auklėjimo, suartėtų naujieji ateiviai su ankstesniais. Kap tik ankstesnieji turėtų ieškoti naujų ir skatinti jų telkimą į lietuviškus sambūrus. Nors tai neužtikrins lietuvių gyvybingumo JAV-se ir Kanadoje šimtui ar porai šimtų metų, bet neleis jiems iširti itin greitai.

Žinau ir gerbiu "Lietuvos vyčių" sąjūdį. Lietuviškai nebemokantys, bet Lietuvą mylintys senųjų ateivių palikuonys yra daug gero padarę Lietuvai. Duok, Dieve, kad ir vėlesniųjų ateivių palikuonys liktų Lietuvos draugai, nors ir neišlaikytų protėvių kalbos.

Savaime suprantama, kad tėvų atsineštoji tautybė geriau išsilaiko stambiųjų tautiečių telkiniuose negu pavienėse šeimose. Manau, šioje Atlanto pusėje mastoma, kaip neliečiai atvykstantiems pabirti "kaip Grigo bitės".

– Žvilgtelėkim į Lietuvą, atgavusią laisvę po 50-čio nelaisvės. Ar per laisvės dešimtmetį ji

atgimė visose srityse? Girdėti balsų, kad Lietuva, užuot pakilusi, smukteltų žemyn?

– Deja, daugelyje sričių atgimimo pasigendama, bet, kita vertus, dažnai nebepastebime ir tų sričių, kur atgimimas yra. Dėl ekonominių sunkumų ir ypač nedarbo, dėl gausaus nusikaltamumo ir kitų negerovių daugelis nebemato, kaip daug kur ir laisvai jaučiamės, ir laisvai kuriame. Ir net neišsivaizduojame, kad galėtų būti kitaip, kaip buvo prieš keliolika metų. Nemanau, kad galima būtų braukšt nusiprėsti: "Lietuva kyla, Lietuva smunka". Tik labai kategoriški žmonės lengva širdimi gali mėtyti tokias replikas. Lietuva gyvena, grumiasi su tikrais sunkumais ir pati sau jų pasigamina, ir vis dėlto galima tarti: "Lietuvos vežimas braška, bet važiuoja!"

– Kas kliudo Lietuvai pakilti? Kokios kliūtys jai pastoja kelią?

– Kas kliudo pakilti? "Ir kūno silpnybė, ir žemės puikybė, ir pragaro juoda dvasia ir pražūtį stumia žmonijos daugumą..." Lietuva mums – ypatingas kraštas, ir iš tiesų savita jos istorija, savitas mūsų tautos charakteris, bet dar daugiau yra žmogiškųjų ir istorinių bendrybių su kitais kraštais. Daugelio mūsų bėdų šaknys glūdi nelaisvės penkiasdešimtmetėje, kuris palietė keliolika Vidurio ir Rytų Europos valstybių bei tautų, ir visur paliko panašius nuosėdų – vienerius skaudesnių, kitur lengvesnių. Manau, galėtume geriau išsiaiškinti kai kuriuos Lietuvos gyvenimo reikšinius pasidomėjus, kaip tie dalykai vyksta kituose komunistų valdytuose kraštuose. Lietuvos vardo kartais vengiama dėl seno sovietinio papratimo. Pvz. oro prognozėse sakoma: "Šalyje bus debesuota... giedra ir pan., tarsi bijantis nurodyti, kad ta šalis yra mūsų Lietuva. Didžioji bėda senojo raugo prisigėrę mokyklų vadovai ir mokytojai, bet yra ir viltinų ženklų mokyklose.

Bado mums akis tai, kad Lietuva, katalikiškų tradicijų kraštas, išsirikio (ex)komunistų prezidentą, paskui premjerą. Bet tokį patį prezidentą išsirikio (matyt, ir vėl išsirikio) Lenkija, turinti dar stipresnes katalikiškas tradicijas. Lenkija nepatiria tokios žemos ūkio krizės kaip Lietuva, nes joje nebuvo kolūkių, vyravo privatus ūkio ūkiai. Lenkų dvasininkai pripažįsta, kad daug didesnis yra nureligijimas ir labiau smukusi darbo kultūra tuose regionuose,

(Nukelta į 2-rąją psl.)

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas Airijoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus rugsėjo 24 d. išvyko į Airiją valstybiniam vizitui, skelbia ELTA/LGTIC. Su juo susitiko Airijos prezidentė Mary McAleese, Ministeris pirmininkas Bertie Ahern, Aistovų bei Senato rūmų vadovai, Dublino meras. Susitikimuose buvo aptarti dvišaliai politiniai santykiai, ekonominio bendradarbiavimo perspektyvos, kultūrinių mainų programos bei eurointegracijos klausimai.

V. Adamkus su delegacija taip pat aplankė Korko miestą, dalyvavo verslininkų susitikime, o Korko universitete, bendradarbiaujančiu su Vilniaus universitetu, aptarė bendradarbiavimą lazerių tyrimo srityje.

Teigiamas EK įvertinimas

BNS/LGTIC skelbia, kad Europos parlamento ataskaitoje apie pasirengimą narystei Europos sąjungoje (ES) Lietuva apibūdinama kaip gerą spartą išlaikanti valstybė, pasižyminti stipria valia įsijungti į sąjungą. Dokumente pabrėžiama Lietuvos teisė užsitikrinti savo saugumą jungiantis į euroatlantines saugumo institucijas, teigiamai vertinamas Lietuvos vaidmuo bendradarbiaujant su Karaliaučiaus sritimi, pasisakoma už aktyvesnį ES dalyvavimą šiame dialoge. Lietuva raginama spartinti pasirengimą Ignalinos atominės elektrinės antrojo bloko uždarymui.

Civilinės saugos pasitarimas

Vilniuje rugsėjo 19 d. vyko pasitarimai dėl NATO bendradarbiavimo politikos taikos metu atsirandančių kraštutinių situacijų. Jame dalyvavo visų 44 Euroatlantinių partnerystės tarybos (EAPC) kraštų atstovai. Kaip rašo ELTA/LGTIC, buvo aptarti planavimo komiteto ir NATO veiklos pokyčiai, NATO Civilinės saugos komiteto vaidmuo.

Rugsėjo 20-21 d.d. taip pat buvo surengtas NATO Civilinės saugos komiteto rudens seminaras Regioninis bendradarbiavimas ekstremaliomis situacijomis, pagal patvirtintą 2001 m. Partnerystės taikos labai programą. Jo tikslas – suteikti šalims galimybę pasikeisti informacija ir pasidalinti patirtimi regioninio bendradarbiavimo srityje. Siekiamą padėti kraštams rengti sutartis su kaimyninėmis valstybėmis ir tobulinti bendradarbiavimą, norint išvengti problemų, su kuriomis jau susidurta.

Apžiūrėjo sienos apsaugą

Rugsėjo 19 d. Europos komisijos Plėtros generalinio direktoriato vadovas Eneco Landaburu lankėsi Lietuvoje, su delegacija apžiūrėjo pasienį su Gudija. Kaip rašo BNS/LGTIC, Medininkų pasienio kontrolės punkte EK pareigūnai buvo supažindinti su Lietuvos pasienio tarnybų veikla. Jiems buvo pri-

statyta šiemet visuose Lietuvos pasienio kontrolės punktuose įdiegti Valstybės sienos apsaugos tarnybos informacinė sistema (VSATIS), kuri buvo teigiamai įvertinta, nes sutrumpintas vykstančių per sieną asmenų dokumentų patikrinimo laikas. Taip pat pradėjus naudoti VSATIS, padvigubėjo pasieniečių sulaukty nuo teisėsaugos besislapstančių asmenų skaičius.

E. Landaburu teigiamai įvertino Lietuvos padarytą pažangą, bet pažymėjo, kad dar laukia svarbių darbų, kol Lietuvos sienų, ypač būsimųjų išorinių ES sienų apsauga ir kontrolės pasienyje procedūros visiškai atitiks ES reikalavimus.

Brazauskas – populiariausias

Rugpjūčio pabaigoje rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų firmos "Baltijos tyrimai" atlikto apklausos duomenimis, 65% apklaustų Lietuvos gyventojų palankiai vertina ministrų pirmininką Algirdą Brazauską. Jo populiarumas per mėnesį sumažėjo 1%, o tiek pat padidėjo prezidento Valdo Adamkaus vertinimas. Apie jį palankiai galvoja 62% apklaustųjų. Krikščionių demokratų vado Kazio Bobelio populiarumas dabar siekia 58%. Kaip praneša BNS/LGTIC, Liberalų sąjungos vadovu tapusį Eugenijų Gentvilą rugpjūčio mėnesį palaikė 45% apklaustųjų, o Naujosios demokratijos pirmininkė Kazimiera Prunskienė iki septinio mėnesio, su 44% rinkėjų parama.

Premjeras Latvijoje

Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas rugsėjo 27 d. viešojoje Latvijoje su oficialiu darbo vizitu, praneša ELTA/LGTIC. Susitikęs su Latvijos seimo pirmininku Janiu Straume buvo sutarta, kad dvišaliuose santykiuose "nėra neišsprendžiamų klausimų". Aptarta derybų dėl narystės Europos sąjungoje ir NATO eiga, išreikšta viltis, kad abi valstybės 2004 m. taps ES narėmis.

Latvijos seimo pirmininkas pripažino, kad Teritorinės jūros, ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo sutarties patvirtinimas užtruks, ir "būtinai šį klausimą kuo greičiau išspręsti". Sutartą, kad būtų naudinga, jei abi valstybės atnaujintų jūros seklumos žvalgą ieškant naftos. Ketinama tartis dėl laisvo darbo jėgos judėjimo sutarties.

Nemokės visų skolų

Lietuvos vyriausybė ketina savivaldybėms per trejus metus kompensuoti 208 milijonus litų, neįmokėtų per 1997-2000 metus, rašo LGTIC. To laikotarpio vyriausybės skolos siekia 600 mln. litų. Skolos savivaldybėms susidarė delegavus joms papildomų pareigų, bet neskyrus finansavimo jų įgyvendinimui. Nors susitikime su ministru (Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Vilniaus dieną minint

Jo praeitis yra mūsų praeitis

Lietuva grumiasi kilimo linkme

Pokalbis su svečiu kunigu Vaclovu Aliuliu, MIC, iš Lietuvos

Amerika po didžiosios nelaimės

Pasaulis beveik vienbalsiai prisidėjo prie Amerikos

Žydų – litvakų kongresas

Iškelta Vilniaus – Lietuvos Jeruzalės – reikšmės žydų gyvenime

Rasizmas pasauliniu mastu

Istatymu žmonių suliginti neįmanoma

Pagerbtas lietuvių veikėjas

Solistas Stasys Baras apdovanotas žymiu Ellis salos medaliu

Atgimimo priešaušris

Išgyventi tautos priskilimo vaidžiai

Skrandžio ir širdies sindromas

Dr. Vytauto Meškos sveikatos patarimai

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$45, mėnė – \$55, garbės – \$65. Oro pašto – \$145, paprastu pašto – \$50. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Vytauto Didžiojo universitetas mokslo metus pradėjo rugsėjo 3 d. pamaldomis Kauno arkikatedroje bazilikoje. Mišias koncelebravo arkiv. S. Tamkevičius, vysk. V. Michelevičius, Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. E. Žukauskas, VDU Teologijos fakulteto dekanas kun. dr. V. S. Vaičiūnas, OFS. Pamokslą pasakė arkiv. S. Tamkevičius, linkėdamas Dievo šviesos, kuri skatinant mokslą panaudoti gėriui, taipgi ragindamas augti išmintimi ir šviesa savo geru pavyzdžiu. Po Mišių visi dalyviai rinkosi į naujosios teologinės literatūros skaityklos atidarymą. Kauno arkivyskupijos duotosios patalpos universiteto lėšomis įsteigta kompiuterizuota skaitykla, pavadinta buvusio universiteto rektoriaus Stasio Šalkausio vardu. Skaitykloje sukaupia apie 50,000 teologinių knygų, taipgi gauna per 100 periodinių leidinių. Skaityklą iškilmingai atidarė Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius ir VDU rektorius prof. V. Kaminskas.

Lietuvos Kolpingo draugijos jaunimas rugpjūčio 14-21 d.d. organizavo tarptautinį jaunimo susitikimą tema "Asmeninės vertybės jaunimo veikloje ir modernioje visuomenėje". Renginyje dalyvavo jaunimas iš Lietuvos, Italijos, Lenkijos ir Portugalijos. Buvo sutelktas įvairių tautų jaunimas. Mat norėta patirti, ar skirtingų visuomenių žmonės gali turėti panašių vertybių. Pirmas dienas jaunimas gyveno lietuvių šeimos Vilniuje ir Kaune, kad galėtų artimiau susipažinti su Lietuvos aplinka. Vėliau susirinko ir troškūnų švietimo bei kultūros centrą pasidalinti savo įžvalgomis apie skirtingų kultūrų vertybes. Buvo susipažinta su jaunimo organizacijomis ir jų veikla. Jaunimas turėjo galimybę susipažinti su skirtingomis kultūromis programų metu ir laisvalaikio bendrauti. Vakarai pasižymėjo dainomis, spalvotų plakatu gausumu. Pabaigoje visi įsitikino, kad visų kraštų pamatinės jaunimo vertybės yra tos pačios.

Liepos pabaigoje ir rugpjūčio pradžioje Lietuvoje su vie-nuolių vaikų ir jaunimo grupe lankėsi misionierius iš Ruandos (Afrikoje) kun. H. Šulcas. Ši grupė liepos 26-29 d.d. dalyvavo Lietuvos evangelikų liuteronų jaunimo centro organizuotoje evangelizacinėje ekumeninėje stovykloje Būtingėje. Kun. H. Šulcas su stovyklautojais dalijosi savo išgyvenimais apie ankščiau ištikusią tragediją Ruandoje. Taipgi kalbėjo ir apie dabartinę krašto politinę padėtį. Dabar jo globuojamoje stovykloje yra prisiglaudę 700 našlaičių. Kun. H. Šulcas savo senelio žemėje, Kėkštų kaime (Kretingos raj.), steigia Jaunimo sodą. Čia jis lietuvių, ruandiečių ir vokiečių kalbomis aukoja pirmas Mišias. Jas filmavo viena Vokietij

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

N. Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolijos narės Putname – sesuo MARGARITA BAREIKAITĖ ir sesuo PAULĖ SAVICKAITĖ, švenčiančios 50 metų vienuolystės sukaktį, eina atnešti aukojimo dovanų Mišių metu

Amerika po didžiosios nelaimės

POVILAS ŽUMBAKIS

Teisingumas, karas ir principai

Norint apsiginti nuo teroro, reiktų griežčiau tvarkytis viduje. O tai kaip tik pažeistų laisvės pamatus, kurie yra tokie svarbūs Amerikos demokratijai.

Svetimtaučiams dažnai yra keista ir nesuprantama, kad Amerikoje policija ar saugumas turi laikytis kietų disciplinos taisyklių ir nepažeisti kaltinamo žmogaus teisių. Prieš keletą metų ta tema teko kalbėtis su vyriausiu Lietuvos prokuroru. Jį paklausiau, kodėl Lietuvoje taip greitai buvo areštuotas, nuteistas ir sušaudytas žmogus, įtariamą žurnalisto Lingio nužudymu? Jis atsakė: jam (prokurorui) tik reikia su tokiu tipu pusę valandos pavažiuoti mašina, ir jis pats prisipažįsta.

Tie žodžiai daug kur ir daug kam būtų priimtini kaip gero prokuroro ryžtas arba veiklos metodika. Kai kurie netgi demokratiskieji kraštai, pvz. Izraelis, oficialiai toleruoja kankinimą tardymo metu. Tačiau Amerika to netoleruotų! O jei taip būtų, Amerika prarastų tai, kas skiria ją nuo visų kitų kraštų, nuo visų kitų civilizacijų! Tada teroristai galėtų teisėtai skelbti, kad jie laimėjo!

Prabėgus daugiau kaip sa-

vytį nuo tų žiaurių įvykių Niujorke ir Vašingtone, dar nežinau, prieš ką ir kaip Amerika kovos ir ką nubaus už šią didžiulę tragediją. Daugiausia kaltinimų yra skiriama didžiausiam teroristui Osama bin Laden, nors tikslų įrodymų dar nėra. Tačiau tas žmogus yra apkaltintas daugeliu barbariškų aktų prieš amerikiečius. Jis dažnai viešai pasisakydavo prieš Ameriką ir jos gyventojus. Bet kas dar yra kaltas? Kurios valstybės globoja teroristus, prieš kurias prezidentas Bush skelbs karą?

Kas padės Amerikai?

Pirmomis dienomis po tragedijos prezidento Bush administracija klausė pasaulio valdžias: ar jūs su mumis, ar su teroristais? Pasaulis beveik vienbalsiai prisidėjo prie Amerikos – netgi Rusija. Pirmą kartą per savo 50 metų istoriją NATO pasiskelbė, kad ji privalo ginti Ameriką, su ja kartu kovoti prieš terorą. Taip turėtų būti, bet...

Bėgant laikui po įvykių, net Europos demokratinių šalių atstovai pradėjo abejoti dėl to žingsnio, pradėjo styti sąlygas. Kiekvienas kraštas ėmė skaičiuoti, kiek jiems kainuos solidarumas su Amerika, ypač finansiskai.

Rusija turi sudėtingus san-

Lietuvos balsas Jungtinėse tautose

Melagingi Rusijos kaltinimai Baltijos valstybėms buvo išsamiai atremti Jungtinių tautų (JT) Žmogaus teisių puoselėjų ir apsaugos pakomitečio rugpjūčio mėnesį vykusioje 53-oje sesijoje BATUN'ui (Baltic Appeal to the United Nations) ir Tarptautinei žmogaus teisių federacijai atstovėms dr. Algis T. Geniušas. Jis taip pat apžvelgė žmogaus teisių būklę visame pasaulyje.

Nors Estija, Latvija ir Lietuva sėkmingai integruoja visus savo gyventojus – kalbėjo Geniušas, – Maskva tebetiesia savo "dezinformacijos politiką". Rusijos užsienio reikalų ministeris "Pravdoje" (birž. 29 d.) tvirtino, jog Estijoje ir Latvijoje nuolat blogėja "humanitarinė padėtis" – trečdalis jų gyventojų neturi pilietinės ir yra nustumti į "visuomeninio ir politinio gyvenimo nuošalę". Geniušas priminė, jog Baltijos valstybės "skaudžiai tebejaucia 50 metų užtruksios okupacijos" ir masinio gyventojų "perkėlimo" pasekmes. Tokiais kaltinimais Maskva siekia užblokuoti tų valstybių įstojimą į ŠAS (NATO).

Baltijos valstybėse, tęsė kalbėtojas, mažumos turi teisę burtis į draugijas. Jų vaikai gali valstybinėse ir privačiose mo-

mokyti savo gimtosios kalbos mokyklose. Tačiau padėtis Rusijoje visai skirtinga – mažumos, kaip pvz. finagriskos gentys tolimose šiaurėje, dažnai neturi elementarių teisių. Rusijoje gyvena apie 78,000 lietuvių, bet jie neturi vieną valstybės išlaikomą mokyklą Maskvoje, kuri apsiriboją 150 mokslėjų, turi tris lygiagrečias klases (po 15 - 25 mokslėjų) trijuose miestuose ir vienintelį vaikų darželį Kaliningrado srityje. Toksai mažumų traktavimas, paneigiantis tautinės mažumos jų esminę teisę puoselėti savo kultūrą ir savo etninę bei kalbinę tapatybę grubiai pažeidžia visų Jungtinių tautų narių prisiimtus įsipareigojimus bei Europos žmogaus teisių apsaugos ir pagrindinių teisių sutartį.

Geniušas priminė, kad tautų apsisprendimo teisę užtikrina tarptautinės pilietinių, ūkinių, visuomeninių ir kultūrinių teisių sutartys. Valstybės, kurios paneigia tą teisę kitiems neišvengiamai užgnaužia laisvę savo viduje. Todėl nesiliaujantis čėčėnų naikinimas dešimtį metų po jų nepriklausomybės atstatymo yra didžiausias Jungtinių tautų, paskelbusių visų tautų teisę laisvai apsispręsti, išbandymas – pabrėžė profesorius Geniušas. Inf.

Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolijos seserys Putname po metinių rekolekcijų su jų vadovu kunigu V. Aliuliu, MIC (viduryje šalia sesers provincijolės Paulės Savickaitės)

Lietuva grumiasi kilimo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kur daugiau buvo valstybinių ūkių, t.y. buvusiose vokiečių žemėse. Relingingiausi išliko pietiniai regionai, kalnų ir priekalnių ruožas, kurį mažiausiai palietė urbanizacija. Greta su katalikiškėmis tradicijomis Lenkijoje vyksta svarbi sekuliarizacija, kunigams labai sunku dirbti miestų mokyklose.

Mūsų "brolių žemė" Latvija vargsta panašiai kaip Lietuva, netrūksta joje nusikaltimų, korupcijos, valdžios pareigūnų skandalų. Estai laimingi, permainingi metai izoliavo komunistų veikėjus iš politinio gyvenimo, todėl daugeliu atžvilgiu tvarkosi geriau už mus. Kita vertus, estų tauta nyksta biologiskai, nes dar nepatvarėnis šeimos ir mažesnis gimstamumas negu Lietuvoje. Didelis nureligėjimas neduoda moraliai atsigausti.

Rytų Vokietija, buv. DDR (VDR) labai "susovietėjo", nors buvo mažiau sovietinama negu Lietuva. Kartais pamana, ar neprisidėjo tradicinis vokiečių klusnumas valdžiai ("Untertanentum"); jei valdžia sako, kad nereikia Dievo, tai ir nereikia... Turtingoji Vakarų Vokietija, taip labai troškusi Vokietijos suvienijimo, vos pavėža buksuojančią Rytų Vokietijos ekonomiką, o vienos tautos rytičių ir vakariečių bendravimo santykiai daug sunkesni negu Lietuvos ir išeivijos tautiečių.

– Kokį vaidmenį atlieka Katalikų Bažnyčia dabartinėje Lietuvos atgimimo procese? Ar ji panaudoja visas savo moralines pajėgas tam tikslui? Kartais atrodo, kad ji pati išgyvena depresiją ir laikosi pasyviai?

– Taip, panaudoja. Panaudoja tiek, kiek geba pasisemti iš tikėjimo ir malonės šaltinių. Manau, galėtų pasisemti jų daug daugiau.

Bažnyčios žmonių pasyvumas, depresija? – Iš dalies tiesa. Nuvargstame ilgainiui visi. Greičiausiai reikia mums intensyvesnio maldos gyvenimo, kad galėtų daugiau gyvybingumo įkvėpti Šventojo Dvasia. Nepakanka išorinių, organizacinių priemonių. Nors jos reikalingos, bet Bažnyčiai iš tiesų išjudina tik šventi žmonės.

Kaip jau esu pareiškęs kalbinamas *Draugo* redakcijos (išspausdinta 2001.VIII.9. nr.154), lemiama veiksniui ir vilties žvaigždė laikau katalikiškos inteligentijos gausinimą bei stiprinimą. Atmintina palaimintojo Jurgio Matulio žvilga ir raginimas savo sekėjams: telkti geros valios pasauliečius, ugdyti jų religinį dvasinį gyvenimą ir tinkamai parengtus siųsti į visuomenės darbo dirvas, o dirbančius toliau palaikyti bei ugdyti.

Atsimename, kaip savo laikui Pranas Dovydas, Stasys Šalkauskis, Antanas Maceina, Juozas Girnius, Marija Pečauskaitė, Stefanija Ladigienė ir kiti plėtojo katalikiškąją veiklą sėkmingiau už daugelį kitų. Persekiojimo laikais tautos dvasiškai ir tikėjimo gavo *Kronikos* taktininkai, "Eucharistijos bičiuliai", "Motiejus Valanciaus blaivystės sąjūdis". Jonas Paulius II lemiama *Naujojo evangelizavimo* užduotimi laiko kultūros evangelizavimą. Štai kur kelias ir dirva.

– Ar turi Lietuva pakankamai moralinių jėgų patikėti?

– O kas gi galėtų ją pakelti, jeigu pati nepasikels?! Taip atsakome sprendami pagal žmogiskąsias jėgas. Dievo jėgai plis-

ti mums tam tikru mastu padeda iš svetur, ypač iš Prancūzijos ir Italijos, ateinantys katalikiškojo atsinaujinimo sąjūdžiai. Taip pat gražių impulsų gauname iš Kanados ir JAV lietuvių. Matau, kad šen ten Lietuvos dvasininkai, vienuolės ir pasauliečiai pradeda talkinti saviesiems kitoje Atlanto pusėje.

– Lietuvos žiniasklaidoje kalbama apie valstybingumą, pilietiskumą, pilietinę visuomenę, bet tylima apie tautiškumą, patriotizmą. Ką reiškia tas pilietiskumas ir kodėl vengiama tautiškumo?

– Pilietiskumas ar tautiškumas? Nematau priešpriešos. Tegul bus kuo daugiau sąmoningų ir sąžiningų piliečių – Lietuva gyvuos. Man nepatinka, kai Lenkijos valstybės karta ir Bažnyčios vadovai kreipiasi į savo visuomenę: "Polacy, Polacy!", tarsi kitų tautybių piliečių ir tikinčiųjų Lenkijoje nebūtų ar jie būtų nepageidaujami. Atgimimui metais Lietuvoje įsigyvenę kreipinys: "Lietuvos žmonės!" Nebus "Lietuva tik lietuviams". Sąjūdis siekia laisvo gyvenimo sąlygų visiems lojaliesiems Lietuvos gyventojams.

Tikiu, kad yra daug Kanados patriotų ne kanadiečių kilmės, kaip yra Lietuvos patriotų nelietuvių. Kadaise man kalbėjo lietuvių, būvo karo pabėgėliai: "Šis kraštas (Kanada) buvo mums geras. Priėmė mus, netekusius Tėvynės, leido dirbti ir pragyventi". Galvojantys Lietuvos lenkai pripažįsta, kad šiandien nepriklausomoje Lietuvoje jie geriau jaučiasi su savo tautine kultūra ir bendromis laisvės sąlygomis negu sovietmečiu. Beje, yra nemažai tautinio šovinizmo kurstytojų, bet tikėsimės, kad ne jie lems Lietuvos lenkų visuomenės likimą. Taip pat ne visi Lietuvos rusai dairoisi į Maskvą. Su Sąjūdžiu noromis bendradarbiavo Lietuvos armėnai, totariai, karaimai. Sąžiningas darbas, rūpinimasis ne tik savo bei šeimos, bet ir viso krašto gerove – taip aš suprantu pilietiskumą. Šitaip nusi-teikę Lietuvos piliečiai nelietuviai bus draugingi ir mūsų tautos siekiams.

Mūsų tautiniam gėriui kenksmingas yra ne pilietiskumas, o kosmopolitizmas, "ten Tėvynė, kur gerai". Neseniai kažkas paleido sparnuotą posakį, kad intelektualu galima pripažinti tik kosmopolitą, o savo tautos ar valstybės patriotą – daugių daugiausia inteligentų, tik ne intelektualų. Vadinas, Šalkauskis, Maceina, Girnius, Maironis, Jakštas, Kuraitis – ne intelektualai...

– Žvelgiant į dabartinius Lietuvos sunkumus kyla klausimas: kokios jos ateities perspektyvos?

– Viltingos ir sunkiai įvykdomos. Bendroji valstybės ekonomika, sako, po truputį atsigauja. Po vieno kitų metų turėtų pajusti pagerėjimą ir eiliniai piliečiai. Padagės darbo vietų – sumažės bėgimas iš Tėvynės.

Permainų metais laisvo jaunimo metėsi ieškoti greito uždarbio, versdamiesi smulkia prekyba, pvz., Vilniaus Garinių turguje, bet "Gariūnų era" pasibaigė. Jaunimas vėl įvertino mokslo bei išsilavinimo reikšmę, veržiasi į studijas. Talentų Lietuvoje niekad netrūko, turiu viltį, kad jaunieji talentai, stiprių vyresnių parengti, kietu triūsu ves mūsų Tėvynę pakilimo keliu. Reikia Bažnyčiai rasti sąlytį su jais, kad su kultūra bei ekonomika augtų ir dvasia.

– Dėkojame už apsilankymą, už pokalbį, linkime ir toliau sėkmingai plūsti laisvoje Tėvynėje.

PADĖKA

A+A

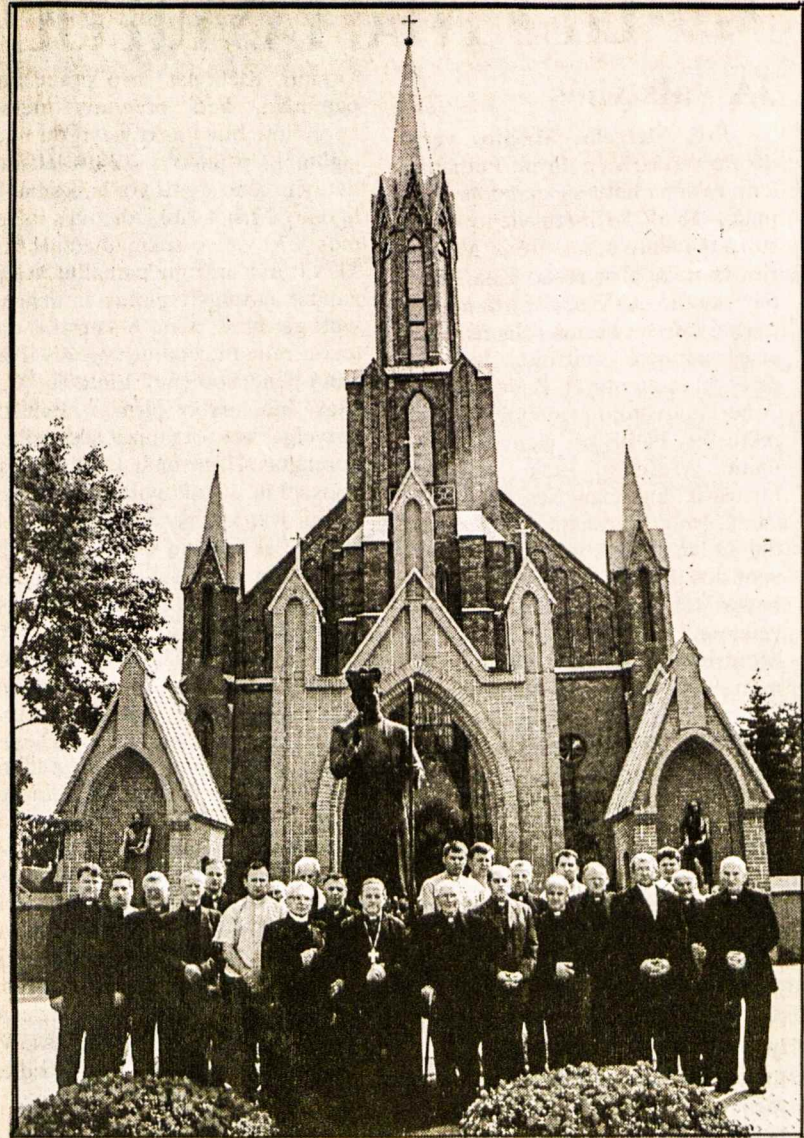
JUOZUI RAŠKAUSKUI

iškeliavus amžinybėn 2001 m. rugsėjo 16 d.,

reiškiame gilią padėką Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kunigams – Edžiui Putrimui, Eugenijui Jurguičiui, OFM, ir Liudui Januškai, OFM, už atnašautas gedulines Mišias, maldas prie karsto laidotuvių namuose ir kapinėse.

Tariame nuoširdų padėkos žodį karsto nešėjams ir visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems dalyvavusiems atsisveikinimo apeigose. Dėkojame už žodines ir raštiškas užuojautas, už gėles, už atprašytas Mišias ir už dalyvavimą laidotuvių apeigose. Ačiū M. Povilaitienei už aukų rinkimą ir J. Guklienei už paruoštus pietus.

Žmona Adelė, sūnūs – Vygtinas ir Gintaras bei jų šeimos

Kašiadorių vyskupijos katedra su a.a. arkivyskupo Teofiliaus Matulionio statula. Prie jos – kunigai, dalyvavę a.a. arkiv. T. Matulionio mirties metinių minėjime 2001.VIII.20. Viduryje – vysk. J. Matulaitis

Tarptautinė konferencija Lietuvai padėti

Kanados lietuvių bendruomenė ir Šiaurės Atlanto sąjunga – NATO

A. K. VAICIŪNAS

JAV ištiko skaudi nelaimė, kurią suplanavo teroristai tolimuose rytuose. Nekaltų žmonių aukų skaičius gali siekti 7,000. Tai didžiulė netektis taip didelė ir galingai valstybei, tačiau ar tai gali prilygti tai nelaimėi, kurią atnešė Lietuvai Sovietų Sąjunga ir kai vien tik 1941 m. buvo 50 kartų aršesnė. Netikslu būtų šioje skiltyje skaičiuoti ir lyginti tai, kas įvyko prieš 60 metų, bet daugelis Kanadoje gyvenančių lietuvių yra gyvi tų įvykių liudininkai.

Sovietų Sąjunga pakeitė savo vardą, tačiau tie patys KGB pareigūnai sėdi Maskvoje. Istorija vėl kartojasi. Iš 1990-1991 metų perversmo išsilaisvusių tautų kai kurios turėjo grįžti į Maskvos glėbį, o kitos yra viliojamos į vadinamąją „įtakos sferą“. Lietuva yra viena iš tos „įtakos sferos“ kandidačių, ypač kai ten ima vyruoti tos partijos, kurioms yra gerai pažįstamas tas lovyš iš kurio mito prieš 11-12 metų. Tikėkimės, kad dabartinės Lietuvos vyriausybinkai neparsiveš iš savo dažnų kelionių į Maskvą panašios nelaimės (Stalino saulės ir draugiškų bazių), kaip tai įvyko 1940 m., tik šį kartą „Lukoil“ ir karinių tranzitų pavidalu.

Reikia tikėtis, kad prieš keletą metų Lietuvos vyriausybės

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pirmininku Algirdu Brazausku rugsėjo 18 d. merai siūlė įvairius sprendimus, vyriausybės vadovas teigė, jog savivaldos reforma nebus vykdoma, nes mažai tikimybės, kad ji padėtų taupyti, o valstybės saugumas daug kainuoja. Jo manymu, palengvinti vyriausybės ir vietinės valdžios dialogą turėtų jo potvarkiu įsteigta darbo grupė iš savivaldybių organizacijos, vyriausybės administracijos, vidaus reikalų ir finansų ministerijų atstovų.

Naujas ūkio ministeris

Lietuvos žemės ūkio ministeris Kęstutis Kristinaitis rugsėjo 19 d. įteikė savo atstiatydiminio pareiškimą. Jo nušalinimo reikalavo žemdirbių organizacijos bei įvairioms parlamento frakcijoms priklausančių seimo agrarininkų grupės nariai, tarp jų – nemažai socialdemokratų, kurie dabar su socialistiniais sudaro valdančiąją daugumą seime. Naujuoju žemės ūkio ministru socialliberalai siūlė savo seimo frakcijos narį ir parlamento Kaimo reikalų komiteto pirmininką Jeronimą Kraujelį. Jo kandidatūra buvo patvirtinta ir spalio 3 d. neeiliniame seimo posėdyje pastarasis davė prisaiką.

RSJ

išreikštas noras tapti Šiaurės Atlanto sąjungos (ŠAS), populiariai vadinama NATO, nare, bus ir toliau puoselėjamas. Kanados lietuvių bendruomenė (KLB) jau nuo 1995 m., Lietuvos vyriausybės raginama ėmė spausiti Kanados vyriausybę ir parlamentarus, kad jie pritartų ŠAS plėtrai, ypač po to, kai į ŠAS šeimą 1999 m. buvo priimta Lenkija, Čekija ir Vengrija. Su šių kraštų bendruomenėmis Kanadoje KLB glaudžiai bendradarbiavo ir šiuo laiku gana glaudžiai dirba. Rūpestį kelia Kanados valdžios įsipareigojimo delsimas dėl ŠAS plėtros.

KLB vicepirmininkė visuomeniniams reikalams Natalija Liačienė, pasitelkusi pagalbon lenkų ir ukrainiečių bendruomenių darbuotojus, surengė ŠAS plėtros petičiją, laiškų ir kortelių (per 50,000) rašymo vaizus Kanados ministeriams, senatoriams ir parlamentarams. Per eitą žiemą intensyviai pradėjo veikti „Centro ir Rytų Europos bendruomenių taryba Kanadoje (Canadian Council of Central and East European Communities – CCCEEC)“, kuri viena ar kita forma bei pavadinimu egzistuoja jau apie 40 metų. Pirmininku išrinktas Markus Hess, buvęs Juodojo kaspino dienos komiteto steigėjas ir pirmininkas, o Natalija Liačienė – vicepirmininkė.

CCCEEC nesiriboja vien tik ŠAS plėtros reikalais, tačiau šiuo metu visas dėmesys yra kreipiamas į šios organizacijos rengiamą plataus masto konferenciją Toronte, kuri apims ŠAS plėtrą, terorizmą ir kitus kylančius pasaulinius saugumo rūpesčius. Šalia Kanados vyriausybės atstovų, senatorių ir parlamentarų, dalyvaus atstovai iš JAV, Lenkijos, Latvijos, Estijos, ŠAS štabo, Vengrijos, o Lietuvai atstovauti yra pakviestas ir jau sutiko dalyvauti prof. Vytautas Landsbergis.

Konferencija vyks Toronto universiteto patalpose Medical Sciences Building, 1 King's College Circle, 2001 m. spalio 20 d., 8 v.r. iki 4 v.p.p. KLB yra rezervavusi nedidelį skaičių pakvietimų, kuriuos galima gauti KLB raštinėje darbo metu arba pas KLB Krašto valdybos narius iki spalio 10 d.

Ši konferencija yra grynai CCCEEC renginys, todėl už visas išlaidas yra atsakingos visos šioje organizacijoje dalyvaujančios bendruomenės. Tikimasi, kad rasis asmenų ar organizacijų, kurios šį renginį parems aukomis per KLB. Kanados lietuvių niekada nebuvo abejingi padėti Lietuvai, šandien mes negalime likti abejingi Lietuvos atečiai ir jos užsitikrinimui likti nepriklausoma per ŠAS narystę.

Pranešimas iš Vilniaus

Žydų - litvakų kongresas

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Litvakai tai išeiviai iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK). Palikę savo gimtąsias žemes XIX-XX š., kalbėję jidiš tarme, pasklido jie po visą pasaulį; dabar niekas gerai nesuskaiciuos, kiek jų yra – šimtai tūkstančių, o gal net milijonai. Užtat kongreso sumanytojo dr. Salomono Atamuko teigimu, gerai žinomos litvakų dvasinės savybės. Kvietimu dalyvauti kongrese dauguma pasaulio litvakų pritarė. (Nors Izraelyje buvo organizacijų, nusiteikusių priešiška, kurios ragino nei priartėti tokiam kongresui Lietuvoje, nei vykti į jį; jos kėlė mintį surengti jį kitur).

Vis dėlto kongresas įvyko Vilniuje rugpjūčio 24-30 d.d. Kongreso organizacinio komiteto pirmininkas – Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas dr. Simonas Alperavičius.

Į kongresą susirinko apie 300 dalyvių iš 12 valstybių: Lietuvos, Izraelio, JAV, Kanados, Prancūzijos, Meksikos, Vokietijos, Nyderlandų, Didžiosios Britanijos ir kt. Jo atidarymas įvyko anuomet žydų apgyvendintame rajone, Stuokos-Gucevičiaus statytoje Rotušėje, kur svečius ir šeimininkus pasitiko dalyvaujančių šalių vėliavos.

Vilniaus reikšmė

Kongreso dalyviai pirmiausia tylos minute pagerbė daugiau kaip 200,000 žydų, žuvusių per nacių okupaciją Lietuvoje. Po to, kalbėdamas susirinkusiems, S. Alperavičius iškėlė tiek litvakų, tiek Vilniaus – Lietuvos Jeruzalės – reikšmę žydų gyvenime. Jis teigė: „Litvakai – ne geografinė savoka, bet dvasinė visuma. Tai nacionalinė savimonė, išsaugotos protėvių tradicijos, dvasingumas. Mūsų šalis nuo seno garsojo kaip unikalus žydų religinis ir kultūrinis centras. O Vilnius buvo vadinamas Lietuvos Jeruzale“.

Prisiminta taip pat, ką Lietuvos žydų bendruomenė davė pasauliui: Talmudo žinovą Vilniaus Gaoną, smuiko legendą Jašą Heifečą, dailininkus – Chaimą Sutiną, Zaką Lifšicą, Isaką Levitaną, Marką Antokolskį, Jidiš literatūros klasiką Mendelę Moiches Šforimą, romanų autorių Abrahamą Mapu, esperanto kalbos kūrėją Liudviką Zamenhofą ir kitus.

Prezidento žodis

Pagerbdamas Lietuvos žydų bendruomenę, jos sukvietą kongresą, jame dalyvavo, jį sveikino prezidentas Valdas Adamkus. Jis palinkėjo, kad litvakų sugrįžimas į Lietuvą neviršytų vien kapų lankymu. Pabrėžė: šiandieninė Lietuvos piliečių karta „laukia bei sutinka jus ir jūsų vaikus ne kaip svečius, o kaip bendrapiliečius, bendros istorinės patirties žmones“. Su stojęs prie abiejų okupacijų nusikaltimų tyrimo vyriausybės vaidmens, apgailestavo, kad šiam svarbiame darbe „(...) kai kurie Lietuvos ir Izraelio išeiviai atstovai grįžo prie sąskaitų suvedinėjimo grįstos pozicijos“.

Kongreso kreipimasis

Kongreso dienomis buvo paskelbtas svarbus dokumentas – Lietuvos žydų bendruomenės kreipimasis į pasaulio žydų visuomenę, kuriame skelbiama: „Nepaisant tragiškos Lietuvos žydų žūties ir Lietuvoje neįsisąmoninto holokausto tragedijos mąsto, mes, (...) manome, kad Lietuva turi būti kuo greičiau priimta į NATO ir Europos sąjungą. Tai būtų kuriamos modernios Lietuvos pilietinės visuomenės ir holokausto atminties garantas“. Dokumentą pasi-

rašė E. Zingeris ir S. Alperavičius. Už jį mūsų seimo NATO reikalų komisijos pirm. Vaclovas Stankevičius nuoširdžiai padėkojo.

Iškilę klausimai

Kongreso metu buvo tartasi dėl turto grąžinimo žydų religinėms bendruomenėms, dėl įtariamųjų žydų genocidu nuteisimo. Per susitikimus išryškėjo Lietuvos įstatymų prieštaravimas. Pvz. labai maža religinė žydų bendruomenė gali atsiimti jai priklausiusį turą, tuo tarpu didžioji žydų bendruomenė – negali nieko atgauti. Pasaulio žydų restitucijos organizacijos vadovo Naftalio Lavie teigimu, tiek Vilniuje, tiek Lietuvoje žydų bendruomenės priklausąs nekilnojamas turtas – sinagogos, visuomeniniai pastatai – turėtų būti grąžintas arba už jį sumokėta kompensacija. (Šiuo metu žydams jau grąžintos 28 sinagogos; dėl konkrečių kompensacijų sumų nekalbėta).

Per pasitarimą iškilo taip pat tolesnis Mažvydo bibliotekoje saugomų torų likimas.

Antruojų klausimu tartasi dėl įtariamųjų žydų genocidu sąrašo, kurį Vyzenalio centro Jeruzalės skyriaus vadovas Efraimas Zurofas įteikė generalinės prokuratūros specialiųjų tyrimų skyriaus vyriausiajam prokurorui Rimvydui Valentukevičiui; sąraše įrašytos 97 pavardės. Pabėgusių į JAV – 39, Australiją – 22, Venezuelą – 14, Kanadą – 12, Kolumbiją – 8, Didžiąją Britaniją – 1, Argentiną – 1. E. Zurofo teigimu, jie tarnavo policijos daliniuose, kurie dalyvavo žydų žudynėse Lietuvoje ir Gudijoje.

Paskutinę dieną svečiai keliavo po gimtąsias savo, tėvų, protėvių, kitas brangias vietas.

Domėjosi žiniasklaida

Kongresui nestigo dėmesio mūsų žiniasklaidoje. Dar prieš savaitę į radiją pakviesti E. Zingeris, I. Lempertas nušvietė reikšmę kreipimosi į pasaulio litvakus, paaiškino žodžio „litvakas“ kilmę, Lietuvos Jeruzalės vardo prasmę – tai „pats, pats garbingiausias vardas“. Pripažino, kad dabar Vilniui tapti pasaulio litvakų sostine trūksta jėgų, nes Lietuvos žydų bendruomenė teturi vos 5,000 narių.

Kongreso vertinimas

Kongreso sumanytojo dr. S. Atamuko nuomone, kongresas buvo puikiai organizuotas, rodo bendruomenės gyvybingumą, sugebėjimą išsaugoti tradicijas, neįkainojamas dvasines vertybes. Jis padės sustiprinti ne tik litvakų tarpusavio ryšius, bet ir

Litvakas Lietuvoje darbo metu. Iš prof. D. Levino knygos *A Short History of the Jews in Lithuania* informacinio lapelio

Litvakų kongreso dalyvis sveikina Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų. Nuotr. J. Staselio (Lietuvos ryas)

ryšius su Lietuva. Apskritai, išvykusiems Izraelin kelia nuostabą, kad per dešimtį Lietuvos nepriklausomybės metų pavyko atkurti ir suformuoti turtingą žydų gyvenimą.

Kongresą reikšmingu įvykiu ne tik litvakų, bet ir Lietuvos gyvenime pavadino dr. S. Alperavičius, organizacinio komiteto pirmininkas. Renginio lygi parodo ir šalies vadovų dėmesys. Kaip minėta, jį sveikino V. Adamkus, pranešimą „Litvakai pasaulyje“ perskaitė min. pirm. A. Brazauskas, per kongreso uždarymą istorinius žydų ir lietuvių ryšius apžvelgė seimo pirmininkas A. Paulauskas.

Programą pagyveno kultūrinė dalis, atliekama tiek mūsų, tiek svečių. Ji buvo labai aukšto meninio lygio, kupina pagarbos ir žydų ir lietuvių tautinei kultūrai. Jau vien puikus Solom Aleichemo mokyklos mokinių koncertas! Kaip nepadėkoti vaikams, kupiniems gyvenimo džiaugsmo, šokio (tiek žydų, tiek lietuvių) prasmės supratimo, jų mokytojams, diegiantiems geriausias senojo Vilniaus tradicijas.

Kaltinamųjų sąrašas

Deja, E. Zurofo laikysena, žodžiais sukėlė kitokių minčių. Dėl pristatytų 97 įtariamųjų sąrašo E. Zurofas pats sutiko, kad dalis įrašytų jau gali būti mirę. Tokia yra ir vyriausiojo prokuroro R. Valentukevičiaus nuomonė. Be to, jis pridūrė: iš viso sąrašo „žinojome gal kokias penkias šešias pavardes, bet šiame sąraše yra ir paskalų lygio informacijos – nei nusikaltimo vieta aiški, nei įtariamojo asmens veikla“. Tad kaip paruoštas sąrašas? Kokių minčių sukėlė E. Zurofo laikysena, žodžiais, parodo vilniečio Alfonso Mažono laišką „Lietuvos rytui“ (208 nr.). Be atmetinai parengto sąrašo, dar įžeidėnis buvo E. Zurofo siūlymas „uždaryti valstybės kromelį“, t.y. – likviduoti Lietuvos nepriklausomą valstybę, jeigu ji nesugeba nuteisti visų E. Zurofo sąrašo įtariamųjų. Kažkodėl į šį įžeidžiantį E. Zurofo pareiškimą nereagavo šalia jo sėdėjęs Kovo 11-osios akto signataras E. Zingeris.

Pirmasis litvakų kongresas vis dėlto nusipelnė linksmesnės pabaigos. Juk taip malonu vėl prisiminti Šolom Aleichemo mokyklos vaikus, mūsų ateitį, ir palinkėti: teugdo, tebrandina juos senoji „Jerušolaim d'Lita“, tenepraranda jie niekuomet brangiųjų savo tautos savybių – išminties, bendravimo meno, orumo ir pagarbos kitam.

Kai imperija griuvo, Lietuva iškilo

B. STUNDŽIA

Kažkaip tylomis praėjo neprisimintas įvykis 1991 m. tuometinėje Rusijos sovietinėje imperijoje maištas, kurio dėka eilė tautų tapo laisvos, o kitos pusiau laisvos.

1990 m. kovo 11 d. buvo teisiskai atstatyta Lietuvos nepriklausomybė, kurios įgyvendinimą stengėsi sutrukdyti Gorbachiovas ir jo valdžios pareigūnai. Netrukus sekė blokada, siekianti valstybę užsmaugti ekonomiškai. 1991 m. sausio 13 d. Sovietų Rusijos imperialistai bandė pavartoti jėgą ir su vietinių Maskvai ištikimų, užkietėjusių komunistų pagalba nuversti demokratiškai išrinktą Lietuvos valdžią. Tą dieną, ginant televizijos bokštą ir seimo rūmus, žuvo 14 žmonių.

Bandymas sustabdyti didžiulės raudonosios imperijos byrėjimą buvo 1991 m. rugpjūčio 18-21 d. Tai buvo šaunkslas, kurį organizavo Gorbachiovo neva patikimi asmenys, sudarydami 8 žmonių „Gelbėjimo komitetą“. Iš tikro tai buvo savotiška grupė, mėgstanti dažnai pagerti. Maištininkai paskelbė, kad Gorbachiovas negaluoja ir veikiančiu prezidentu buvo paskirtas viceprezidentas G. Jonajev pagal sovietinę konstituciją. Kiti grupės nariai buvo – tuometinis min. pirm. V. Pavlov, KGB vadovas V. Kručka, vidaus reikalų min. B. Pugo, aukščiausiosios tarybos pirm. A. Lukianov, Gorbachiovo karinis patarejas maršalas S. Akromecjev, gynybos min. D. Jazov ir sausumos ginkluotų pajėgų vadas

Seserys RUNAITĖS brolio partizano Prano žuvimo vietoje

Prancūzija ir Baltijos valstybės

Prancūzijos rytų politika ir jos prezidento kelionė

JUOZAS VITĖNAS

Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac liepos pabaigoje buvo atvykęs į tris Baltijos valstybes. Kiek anksčiau prieš tai min. pirm. Lionel Jospin lankėsi Rumunijoje. Apie tai rašo *Ostpreussenblatt* laikraštys, VIII. 11. Turkija, pasak laikraščio, seniai yra Šiaurės Atlanto sąjungos narė, tačiau šia proga reikia paminėti, kad tame krašte trumpai buvo apsilankiusi prancūzų diplomatų delegacija, vadovaujama užsienio reikalų ministro Hubert Vedrine. Pasak laikraščio, galima kalbėti apie Prancūzijos rytų politikos atnaujinimą. Tai rodo ir 2002 m. rugsėjo mėn. planuojamas ŠAS vadovų pasitarimas Prahoje, kur bus svarstoma tolesnė ŠAS plėtra.

Prancūzijos užsienio reikalų ministerija, pasak laikraščio, iš tikro laikosi santūriai ir tik reikalui esant kalba apie prancūzų rytų politiką. Kontaktai su vadovaujančiais politikais šalių, kurios ribojasi su Rusija, tęsiasi nuo to laiko, kai sugrįuvo Sovietų Sąjunga.

Tačiau buvusiems gaulis-

tams tai netrukdo teigti, kad Chirac, stengdamasis puoselėti suartėjimą tarp atsikūrusių šalių ir Prancūzijos, veikia kaip JAV „pasiuntinys“. JAV nori, kad Paryžius palaikytų glaudesnę ryšį su Maskva ir savo diplomatams užtikrintų didesnį veiklos galimybę. Kiekvieno atveju, pasak laikraščio, Prancūzijos užsienio politikoje po prezidento rinkimų ateinančių metų gegužės mėn. neturėtų įvykti perversmas. Tie rinkimai turėtų rodyti, kad Paryžius ir Vašingtonas plaukia tuo pačiu laivu, ir Prancūzija nedarys nieko, kas kenktų JAV interesams Europoje.

Prancūzijos spauda, ypač du pirmąjįjį dienraščiai – konservatyvusis *Le Figaro* ir liberalus *Le Monde* su dideliu atsarumu pranešė apie minėtą prancūzų politikų keliones. Tik tai valstybinis, užsienioji transliuojantis *Radio France International* pareiškė nuostabą, kad prez. Chirac, lankydamsis Baltijos valstybėse, atvirai pasisakė už Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystę ŠAS. Chirac pareiškė, kad rusų veto nėra kliūtis Baltijos valstybės įsijungti į ŠAS, nes jos turi teisę pasirinkti savo saugumo priemonės. Pažymėtina, anot straipsnio, kad Rusijos ambasada Paryžiuje visiškai nereagavo į šį Chirac pareiškimą.

Kelionėje po Baltijos valstybes prezidentą lydėjo ministeris Europos reikalams Pierre Moscovici ir prancūzų verslininkų delegacija. Ekonominių santykių tarp Prancūzijos ir Baltijos valstybių beveik nėra. Paryžiuje tikimasi prekybos padidėjimo Baltijos valstybės įsijungus į Europos sąjungą. Yra numatoma, kad Lietuva, kurios ekonomika yra sėkmingiausia, galės į šią sąjungą įsijungti 2002 m. gale. Pasak prezidento, yra pageidautina, kad kandidačių į ŠAS bruto gamyba siektų 3000 dol. asmeniui, kai jų priėmimo klausimas bus svarstomas.

Straipsnis baigiant pažymima, jog, nepaisant aiškaus Chirac pritarimo Baltijos valstybių priėmimui į Vakarų gynybos sąjungą, atrodo, kad jo kelionės svarbiausias tikslas buvo savo krašte dar kartą pasirodyti atsakingu Prancūzijos užsienio politikos vadovu, tik devyniems mėnesiams belikus iki prezidento rinkimų. (Vokiško laikraščio tekstą atsuntė LeKro)

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAKILO PIENO KAINA

Vidutinė pieno supirkimo kaina šių metų rugpjūčio mėn. išaugo 13.9%, nuo 414.9 iki 472.5 Lt už toną, palyginti su 2000 m. rugpjūčiu, praneša *Valstiečių laikraštis* (nr. 77). Už aukščiausios rūšies pieną vidutinė kaina buvo 523.6 Lt, už antros – 411.8 Lt įvairios pėdirbimo bendrovės mokėjo nuo 353 iki 720 Lt už toną. Aukščiausią kainą mokėjo "Vikeda" – ledus gaminanti bendrovė Kėdainiuose.

KYŠIŲ STATISTIKA

Didžiosios Britanijos ir Lietuvos visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų firma "Baltijos tyrimai" šių metų liepos-rugpjūčio mėnesiais apklausė 1005 jmonių vadovus bei 2028 kitus gyventojus nuo 15 iki 74 metų tyrimui, kuris panaudotas geografiniams ir instituciniams "Lietuvos korupcijos žemėlapiui 2001" sudaryti. Kaip rašo *Lietuvos rytas* (spalio 3 d.), didžiausias vidutinis paprastų gyventojų duoto kyšio dydis yra 811 litų, verslo atstovų – 8031 litas. Maždaug 70% visų kyšių tenka Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskrityms. Daugiausia kyšių tenka duoti policijai, muitininkams. Verslininkai dar išskiria Mokesčių inspekciją, o paprastai gyventojai – ligonines, "Sodra". Kaip rodo apklausos rezultatai, kyšiai dažniausiai duodami žemiausio lygio – savivaldybių valdininkams. Antroje vietoje – apskrities tarnautojai, o paskutinėje – valstybinio lygio valdininkai. Net 72% gyventojų mano, kad kyšiai padeda spręsti iškilusias problemas, o 61% gyventojų esant reikalui yra pasirengę duoti kyšį. Per pastaruosius 5 metus 36% gyventojų ir 37% verslo atstovų teko duoti kyšį. Tarptautinės organizacijos *Transparency International* Lietuvos skyriaus valdybos pirmininko Aleksandro Dobrynino teigimu, tikimasi, kad apklausos rezultatai tyrimas leis numatyti praktines priemones, kurios padėtų kovoti su korupcija ateityje.

GRIEŽTINS GYVULIŲ VEŽIMĄ

Valstybės maisto ir veterinarijos tarnyba patvirtino naują gyvulių supirkimo tvarką, kuri padės įgyvendinti Lietuvos derybinės pozicijos su Europos sąjunga "Žemės ūkio" skyriaus įsipareigojimus. Kaip rašo *Valstiečių laikraštis* (nr. 77), nauja tvarka numatyta sugriežinti supirkėjų kontrolę, tuo stabdant gyvulių vagystes, užkertant kelią vogtų ir sergančių gyvulių supirkinėjimui. Siemiet įregistruotas didžiausias vagysčių skaičius – 693 per 7 mėnesius. Vežėjams taip pat bus taikoma sugriežinta kontrolė – apskaita, apmokymas ir žinių patikrinimas. Gyvūnus bus galima vežti tik specialiai paruoštu transportu, skirtingų rūšių; sužeisti arba sužaloti

gyvuliai turi būti vežami atskirai. Tarptautiniu gyvūnų pervežėjai turi įsigyti oficialius leidimus.

CIGAREČIŲ KONTRABANDA

Klaipėdos uoste, Malkų įlankos posto teritorijoje buvo sulaukytas kontrabandinių cigarečių krovynės, praneša *Valstiečių laikraštis* (nr. 77). Vilniko, kuris turėjo būti gabenamas į Vokietiją, pusprickabėje rasta apie 7.8 mln. vienetų – beveik 90,000 pakelių Didžiojoje Britanijoje gaminamų cigarečių "Superkings" su Rusijos federacijos banderolėmis. Kontrabandos vertė – daugiau kaip 200,000 litų. Vilnikas priklausė Vilniuje registruotai UAB "Sonira", kuri ne pirmą kartą pateko į muitininkų akiratį. Dokumentuose buvo įrašyta, jog gabenama 17 tonų trijų rūšių instaliacinių laidų, kurių vertė – beveik 30,000 eurų.

MOKOSI LAKŪNAI

LGTC žiniomis, spalio 3-4 d.d. vyko žinomieji Lietuvos karo lakūnų skraidymai sraigatrasparniais Mi-2 ir Mi-8, Karinių oro pajėgų Antroje aviacijos bazėje Pajuostyje (Panevėžio rajone) bei virš Kupiškio marių. Paieškos ir gelbėjimo procedūrų mokėsi šeši lakūnai. Karinės oro pajėgos turi tris suremontuotus sraigatrasparnius gelbėjimui su šiuolaikine navigacine įranga, lokatoriais ir kitais prietaisais. Siemiet karinių oro pajėgų lakūnams teko gelbėti žvejus jūroje, gabenti širdies donorą ir iekšti pagrobto Estijos automobilio. Didėsi paieškos ir gelbėjimo mokymai vyks spalio 23-24 d.d. prie Baltijos jūros.

MAŽIAU VYRŲ

Statistikos departamentas išleido rinkinį *Moterys ir vyrai Lietuvoje 2000*, kuriame pranešama, jog Lietuvoje yra 211,000 daugiau moterų negu vyrų. Šimtui vyrų tenka 112 moterų, rašo *Valstiečių laikraštis*. Krašte iš viso yra 1,951,000 moterų ir 1,740,000 vyrų. Ap-skaiciuota, kad vyrų mirtingumas aukštesnis negu moterų. Pagrindinės mirtingumo priežastys yra tuberkuliozė, piktybiniai augliai, transporto įvykiai, savivudybės, apsinuodijimai alkoholiu. Moterys dažniau miršta nuo kraujotakos sistemos ligų, kai kurių piktybinių auglių. Moterų vidutinė gyvenimo trukmė yra 10 metų ilgesnė negu vyrų, kuri vidutiniškai gyvena 68 metus. Leidinyje taip pat pateikiama darbo statistika: moterų nedarbo lygis 2000 m. buvo 13.3%, vyrų – 17.3%. Moterų vidutinis darbo užmokestis sudaro 82.2% vidutinio vyrų darbo užmokesčio.

SUGRAŽINO 3,000

Šiais metais į Lietuvą iš įvairių užsienio valstybių buvo sugražinti 2985 nelegaliai ten vykę ar nelegaliai dirbę Lietuvos piliečiai, skelbia BNS/LGTC. Daugiausia buvo grąžinta iš Didžiosios Britanijos – 882. Iš Vokietijos išsiųstas 681, iš Švedijos – 221 asmuo, iš Danijos 202, iš Norvegijos – 194. Per tą patį laikotarpį 2000 m. iš užsienio į Lietuvą sugražinti buvo 2572.

RSJ

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į:

Angėlė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavieta: www.homesgeorgianbay.com

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGE NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIŠ
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILIUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

✕ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL. 648-9176
✕ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL. 388-3541
✕ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL. 523-7944

CANDLE kursuose Lietuvoje praėjusią vasarą: Aušra Baršauskienė taria atsiveikimo žodį; sėdi (iš k.): Mažeikių rajono švietimo min. pavaduotoja Daliuta Domarkienė, Mažeikių raj. švietimo min. direktorius Edvardas Eicinas, Adriana Karkaitė, Rauda Rautinš

CANDLE kursų dėstytoja V. Petrašiūnaitė anglų kalbos pamokos metu Lietuvoje praėjusią vasarą

Rasizmas pasauliniu mastu

DR. JONAS KUNCA

Durbano P. Afrikos uostamiestyje susirinko viso pasaulio šalių atstovai dalyvauti JT konferencijai, skirtoje rasizmo problemos svarstyti. Rasizmo klausimas paskutiniu metu žymiai suaktualėjo. Nors jis dar neliečia Lietuvos dėl buvusios geležinės užtvartos ir dėl dabartinės sunkios ekonominės būklės, ateityje, kai įsijungsimė į ES, padėtis gali pasikeisti. Dėl to verta šį klausimą jau dabar pagnagrinti.

Rasizmas tai nusistatymas prieš kitų rasų, tautybių bei religijų žmones. Jis aktualus JAV, kur gyvena milijonai palikuonių buvusių vergų, atvežtų iš Afrikos žemumų. Nors įstatymai ir laidoja visų piliečių lygybę, praktikoje juodu kiti yra laikomi lyg ir žemesnės rasės žmonėmis. O įstatymų žmonių suliginti nėra įmanoma. P. Afrikai vyraavo baltieji gyventojai ir tik neseniai valdžią perėmė vietiniai afrikiečiai. Vis dėlto, trintis tarp abiejų rasinių klasių dar nepasibaigė. Zimbabvėje (Rodezijoje) jau beveik 20 metų valdžia yra juodųjų rankose. Deja, ten prasidėjo baltųjų žemdirbių užpuolimai, žemės atėmimas ir t.t. Tuo tik padidės ir taip jau šalį apėmęs skurdas. P. Amerikos šalyse indėnai reikalauja savo teisių. Kai kuriose valstybėse vyksta dėl partizaninis karas. Pačioje Europoje, Balkanuose, vyko ir dar vyksta kovos dėl tautinių ir religinių skirtumų. Konfliktas ten dar nesibaigia. Tik NATO įsikišimo dėka laikinai

yra atstatyta šioji tokia taika. Filipinų salose musulmonai užpuolė krikščionis, taip pat Indonezijoje.

Afrikiečių-azijiečių Europos antplūdis darosi vis problematiškesnis. Panašiai yra ir su Australija. Būtų didelis apsiriki-mas manyti, kad išileisdami šimtus milijonų kitarasių į Europą, JAV, Kanadą ir Australiją išspręstumė atsilikusių šalių skurdo problemą. Geriau pakelti ten gyvenimo lygį mokant tų kraštų žmones geriau organizuoti administraciją, dirbti žemę, išnaudoti gamtos turis, pagerinti švietimą. Dabar nuskurdę kraštai kenčia dažniausiai dėl jų valdžių nekompetentingumo. Štai, turtinga Argentina yra prie bankroto ribos kaip tik dėl tos priežasties.

Durbano rasizmo konferencijai jau pirmą jos dieną buvo iškelta Palestinos problema ir Izraelio agresyvūs bei kartu rasistiniai laikysena palestiniečių atžvilgiu. Dauguma siūlė priimti rezoliuciją, pasmerkiančią Izraelį kaip rasistinę valstybę. Žydų delegacija paliko posėdžių salę. Amerikiečiai, aišku, ja pasekė, įrodymais dar kartą savo šališkumą. Tik po 9 dienų diskusijų ta rezoliucija buvo sušvelninta. Vis dėlto pabrėžta, jog palestiniečiai turi teisę turėti savo nepriklausomą valstybę, o anglosaksai privalo atsispręsti už praktikuotą vergų prekybą.

Durbano konferencija baigėsi, bet jos aidai nuskambėjo po visą pasaulį. Atrodo, juos aiškiai išgirs Izraelis ir Vašingtonas. Žydai bene pastebės, jog jų įgyventas holokaustas neduoda jiems teisės naikinti palestiniečių sodybas, jose apgyvendinti savo kolonistus, šaudyti iš automatų ir juos mėtančius akmenukus palestiniečių vaikus. Tel Aviv ir jo globėjas Vašingtonas jau turėtų suvokti, jog taika Vid. Rytuose yra galima tik tada, kai Izraelis grąžins okupuotus arabų žemes ir atitrauks iš ten savo karalinius. Vašingtono prieiga tai priminti p. Sharon, o priešiną atveju sustabdyti jam finansinę ir militarinę paramą.

Nors rasizmo konferencija baigėsi neva kompromisu, ji vis dėlto parodė pasaulio nusistatymą prieš bet kokią rasistinę agresiją. Dėl to šią konferenciją reikia laikyti reikšminga.

BPL Import/Export

SIUNTINIAI | LIETUVA

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 545-8868

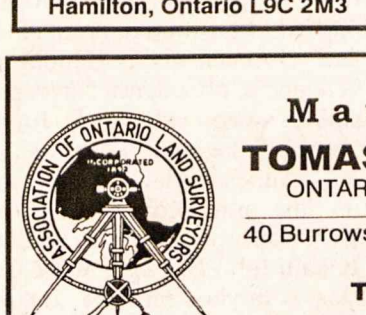
Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Hamilton, Ont.

ATEITININKAI pradės 2001/2002 veiklos metus su Šv. Mišomis spalio 21 d., 8.30 v.r. Po pamaldų – užkandžiai ir kavutė Jaunimo centre. Kviečiame visus – narius ir draugus, jaunus ir vyresnius – kartu pabendrauti, pasidalinti vasaros įspūdžiais ir aptarti ateinančių metų veiklą. Jaunimas jau dalyvauja susirinkimuose ir nuosirdžiai kviečia besidomintiūs prisijungti. Daugiau informacijos teikia Felicija Gudinskienė, 905 547-4536; jaunučiai/jauniai skambina Žibutei Vaičiūnienei, 905 689-7464; moksleiviai – Daliai Trumpickienei, 905 628-8962. **Hamiltono ateitininkai**

A.a. LEONARDO ŽILVYČIO

10 metų mirties minėjimas įvyko rugsėjo 22 d. Aušros Vartų šventovėje. Dalyvavo daug žmonių. Prie šventovės durų ateinančius pasitiko a.a. Leonardo marmytė – Alina, kiekvieną pasveikindama ir padėkodama už atsilankymą. Gedulo Mišias atnaujo klebonas kun. J. Žukauskas, OFM. Lietuvių ir anglų kalba pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Skaitinius atliko šeimos nariai. Gražiai skambėjo parapijos choro giesmės vadovė muz. D. Deksnytė. Sklido garsai giesmių, kurias atliko š. L. Turitaitė. Po pamaldų visi rinkosi į Jaunimo centro salę, kur laukė D.B. Mačių skoningai ir puošniai paruoštas pietų stalas. Kalbėjo aktorė E. Dauguvietė-Kudabienė. Ji vaizdžiai apsakė velionies vaikystę. Toliau (angliškai) kalbėjo šeimos draugas. Jis matė kaip jo kaimynystėje augo ir brenė jaunuolis, kuris mylėjo žmones. Jis skraidė padangėjų pievų drugelių, tik kartą palūžo plieninai sparnai, nusinešdami jauno lakūno gyvybę. Jis perskaitė prasmingą skaitinį "Laiskas iš dangaus". Šeimos vardu brolis Algis padėkojo visiems už maldas ir dalyvavimą minėjime.

M. Bieksienė

PARAPIJOS SUSIRINKIMAS.

Rugsėjo 16 d. buvo neeilinė. Parapijos moterys paruošė parapijos pusryčius ir turtingą loteriją. Salė šventiška išpušta, puikavosi rudens gėlėmis. Žmonių susirinko daug, ypač buvo džiugu matyti daug jaunų veidų. Po pusryčių ir loterijos prasidėjo parapijos narių susirinkimas, kurį pradėjo parapijos klebonas kun. Juozapas Žukauskas, OFM, malda. Valdybos pirm. J. Kristolaitis padarė trumpą pranešimą apie v-bos veiklą, dėkojo valdybos nariams ir parapijiečiams už pagalbą darbe. Ižd. J. Stankus padarė pranešimą apie finansinę parapijos būklę. Slapti balasavimai. Į parapijos v-bą išrinkti: pirm. Marius Gudinskis, ižd. ir ekonominės sekcijos pirmininkas Jonas Stankus, liturginės sekcijos pirm. Dalia Trumpickienė, visuomeninės sekcijos pirm. – Regina Chorumanskytė, Jaunimo sekcijos pirm. Gailius Senkus, Labdaros sekcijos pirm. – Magdalena Vaitonienė, sekr. – Virginija Lukavičienė. Į parapijos tarybą išrinkti: Stasys Karcakas, Zėnonas Stanaitis, R. Bartninkas, Petras Brasas, Algis Enskaitis, Motiejus Jonikas, Antanas Kamaitis, Almis Lukavičius, Bernardas Mačys, Irena Vasiliauskiene, Algis Venslovas, Alfredas Zorkus, Irena Zubienė. Linkime naujai valdybai ir tarybai sėkmės puoselėjant mūsų lietuvišką parapiją. D.G.

A.a. LEONARDO ŽILVYČIO dešimtasias mirties metines minint, giminės ir artimieji aukojo "Pagalba Lietuvos vaikams": \$50 – G. J. Kažemėkai, F. A. Povilauskai, T. J. Povilauskai; \$25 – D. A. Enskaitė, E. K. Gudinskis, E. Jasevičienė ir šeima, D. M. Jonikai; \$20 – O. A. Budininkai, A. Kažemėkienė, F. Pinkeviciūtė; \$10 – T. Enskaitienė, F. M. Gudinskis.

A.a. P. PLEINIO vienerių metų mirties prisiminimui S. Matukaitienė aukojo \$20 "Pagalba Lietuvos vaikams".

A.a. KAZEI TIRKSLEVIČIENEI mirus, užjaušdami likusias dukras – Dalią, Rūtą, Ireną ir jų šeimas "Pagalba Lietuvos vaikams" aukojo: \$20 – I. Vaičionienė, A. Volungienė.

Dėkojame už aukas –

PLV komitetas

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Švč. Mergelės Marijos vargdienių seserų vienuolynė Putname, kaip rašoma lietuvių spaudoje, rugpjūčio 15 d. 50 metų vienuolystės sukaktį šventė sesuo Irena Margarita Bareikaitė ir sesuo Zita Paulė Savickaitė, JAV-se ir Kanadoje plačiai pasireiškusias religinėje bei visuomeninėje veikloje. Jos abi prieš 50 metų atvyko iš Vokietijos į Ameriką ir įstojo į vienuolyną. Šiuo metu ses. Paulė yra vienuolių Putnamo vyresnioji, šiose pareigose buvusi ir anksčiau. Ses. Margarita vienuolyno vyresniąja yra buvusi dvi kadencijas. Abi seselės yra gyvenusios Toronte ir čia uoliai darbuosios religinėje bendruomeninėje veikloje. Ses. Paulė darbuosios Montrealio lietuvių telkinyje. Šiuo metu ses. Margarita katechizuoja Putnamo apylinkės lietuvių vaikus, priklauso JAV LB valdybai, vadovaudama Religijos tarybai. Sukakties minėjimas vyko per Žolinės atlaides. Prieš tai vienuolynė vyko 8 dienų uždarnos seselių rekolekcijos, kurioms vadovavo kun. Vaclovas Aliulis, MIC, iš Lietuvos. Jis taipgi vadovavo ir seselių šventės iškilmėms. Abi seselės atnaugino vienuolyno įžadus, gavo iš kun. V. Aliulio palaiminimą. Iškilmėse dalyvavo vienuolių giminės, apylinkės gyventojai, taipgi Matulaciū slaugos namų bei Vila Maria namų gyventojai. Mišias koncelebravo 7 kunigai. Po pamaldų vykos vaišės ir sveikinimai.

Brazilija

A. a. Vera Petrokienė, 80 metų amžiaus, mirė gegužės 18 d. Sao Paulo mieste. Velionė gimė 1920 m. Užpalių kaime, netoli Utenos. Būdamą dar maža mergaitė su tėvais atvyko į Braziliją. Anksti pradėjo dirbti siuvimo įmonėje, išmoko audėjos darbo. Ištekojo už Juozą Petroko, kuris daugelį metų darbuosios Lituanijoje, lietuvių Vila Zelina poilsio vietoje. Petrokai gyveno Vila Beloj, užaugino du sūnus ir dukrą. Vera Petrokienė buvo didelė lietuvių mokyklos Vila Zelina talkininkė. Kalėdų eglutės įsėkmingai išplatindavo daugybę paskvietimų. Ji pasižymėjo socialinėje veikloje, ypač jai rūpėjo lietuvių vaikų priežiūra, kai jų mamų turėjo dirbti. Ji lietuvių parapijos kleboną kun. J. Šeškevičių paprašė sa-lės ir virtuvės, įsteigė vaikų darželį, kad galėtų priglausti dirbančių motinų vaikus. Vienu laiku ji globojo apie 200 tokių vaikų. Ilgai buvo šio darželio vadovė, vėliau pareigas perleido kitiems. Bet visą laiką iš-buvo vaikų priežiūros rėmėja. Savo testamente buvo užrašiusi – nori kuo paprasčiausio karsto, nenori nei gėlių, nei vainikų, o pinigais atiduoti vaikų darželiui. (*Mūsų Lietuva*, 2001 m. 9 nr.)

Australija

Lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bei Lietuvių "Caritas" Inc. narių susirinkimas įvyko rugpjūčio 5 d. parapijos patalpose. Lietuvių "Caritas" Inc. organizacija yra registruota valdžios įstaigoje. Šios organizacijos įstatuose pabrėžta, kad jos turtas priklauso lietuvių parapijai, o ne vyskupijai. Likvidacijos atveju nuosavybė paliekama Lietuvos kunigų seminarijai Telšiuose, o pastarajai neveikiant – bet kuriai kitai kunigų seminarijai Lietuvoje. Susirinkimą malda ir įvadinio žodžio pradėjo kleb. kun. J. Petraitis, MIC, pakviesdamas V. Baltų pirmininkauti, E. Lomsargienę sekre-

toriauti. Klebonas savo pranešime paminėjo, kad praeitais metais koplyčioje buvo pakrikštyti du naujagimiai, palaidota 12 Adelaidės lietuvių. Šiuo metu yra lankoma 40 ligonių. Mišios šokiadieniais laikomos 8.30 v.r., o sekmadieniais 9 ir 11 v.r. Po antrųjų pamaldų salėje galima pavalgyti pietus ir atsigalvinti gėrimais. Kun. J. Petraitis dar teikia religinius patarnavimus ir išpaun bendruomenei. Lietuvių "Caritas" Inc. tarybos pirm. V. Baltutis apžvelgė šios organizacijos veiklą. Surengtas Užgavėnių balius, parapijos 40 m. sukaktuvinis minėjimas, taiggi įvairios popietės, ypač telkiant lešas lietuvių katalikų spaudai bei veiklai paremti. Ižd. V. Vencius pranešė, kad pajamų buvo \$24,294, o išlaidų – \$31,380. Ižde yra \$120, 276. Ankščiau pajamos viršydavo, pastaruoju laiku yra atvirksčiai. Mat nuostolinga pasidare "Baltijos" vasarvietė, Christies Beach vietoje. Dar pranešimus padarė Adelaidės Lietuvių katalikų moterų draugijos pirm. S. Vasiliauskiene, šventovės choro vardu – V. Opulskis, ateitininkų – V. Rupinskienė, bibliotekos vedėjas A. Kubilius, savaitgalio mokyklos A. R. San-kauskienė. Dvejų metų kadencijai ir "Caritas" organizacijos tarybą išrinkti: P. Gasiūnas, L. Kazlauskas, A. Kubilius, V. Nekrošius ir V. Vencius. Susirinkimas baigtas malda.

Lenkija

Valinčių kaimo žmonių pastangomis kankintiems ir nužudytiems Seinijos lietuviams nuo Punsko pusės kryžkelėje į Valinčių ir Burokus buvo pastatytas paminklas. Prie to kelio iškastame Vinco Vaznelio sodybos rūkštyje pokario metais lenkų pasieniečiai buvo įsirengę areštinę. Čia lietuviai buvo tardomi ir mušami šautuvų buožėmis, o netekę sąmonės, gaivinami netoli esančioje pelkėje. Paminklo šventinimas įvyko liepos 28 d. pavarš. Iškilmėse dalyvavo Valinčių ir kaimyninių kaimų gyventojai, kviesiti svečiai, Balstogės televizijos ir *Aušros* laikraščio atstovai. Jas pradėjo Punsko klebonas kun. Česlovas Baganas, kreipdamasis į dalyvius: "Pasimelskime už visus tuos, kuriems šis paminklas paaokotas, ir tuos, kas jį pastatė". Po maldos klebonas paminklą pašventino. Visi susirinkusieji sugiedojo *Marija, Marija*. Po šventinio buvo bendra vakarienė prie laužo.

Per vaišes kalbėjo Kazimieras Vaznelis, pirmiausia pažymėdamas, kad paminklas pastatytas prie jo senelio Vinco Vaznelio tėviškės griuvėsių. Šioje sodyboje po II Pasaulinio karo kelerius metus gyveno pasieniečiai, kurie engė niekuo nenu-sikalčiusius lietuvius. Čia 1946 m. buvo kankinamas Juozas Vaznelis ir daug kitų tautiečių. Caro laikais į Sibirą buvo ištremtas Vincas Vaznelis. 1919 m. Juozo Baranaukos laukuose nušautas Kazimieras Vaznelis. 1939 m. Burokų kaime pasieniečiai nušovė Jurgį Bansevčių ir Jurgį Savicką. 1920 m. Punske buvo suimtas, tardomas ir mušamas klebonas kun. Simonaitis, o taip pat Punske nužudytas Jonas Murauskas. Tais pačiais metais kareiviai apiplėšė ir užmušė Joną Leončiką. Vokiečių okupacijos metu Karaliaučiaus koncentracijos stovykloje žuvo Jonas Raguckas iš Ramoniškių ir Jonas Karmalavičius iš Slabodų. Po II Pasaulinio karo į Sibirą buvo ištremiti Jonas Bansevčius ir Vitas Ivoška. Savo kalbos pabaigoje K. Vaznelis sakė, kad minimi liūdinį įvykiai ne dėl keršto, bet prisimenamas skausmas, kuris nėra pradinę (*Aušra*, 2001 m. 15 nr.).

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki..... 1.50%
santapus 2.25%
kasd. pal. taupymo sąsk. 1.75%

PASKOLAS
Asmeninės nuo 7.80%
nekl. turto 1 m. 5.25%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 2.00%
180 dienų indėlius 2.00%
1 m. term. indėlius 2.50%
2 m. term. indėlius 3.00%
3 m. term. indėlius 3.40%
4 m. term. indėlius 3.60%
5 m. term. indėlius 4.00%
RRSP ir RRIIF
(Variable) 2.25%
1 m. ind. 2.50%
2 m. ind. 3.00%
3 m. ind. 3.40%
4 m. ind. 3.60%
5 m. ind. 4.00%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.</

Pagerbtas lietuvių veikėjas

Solistas STASYS BARAS apdovanotas "Ellis Island Medal of Honor"

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Apdovanojimo iškilmės vyko gegužės 11-12 d.d. Niujorke ir Ellis saloje. Jas surengė "The National Ethnic Coalition of Organizations Foundation, Inc.", trumpai NECO.

Nuo 1986 m. "Ellis Island Medal of Honor" medaliais yra apdovanojami žymūs amerikiečiai imigrantai, kilę iš įvairių šalių ir pasižymėję savo įnašu į Amerikos ir savo tautinės grupės gyvenimą.

Pavarčius didelę, puikiai išleistą 311 psl. leidinį "Ellis Island Commemoration Journal, May 12, 2001", džiugu matyti apdovanojimų tarpe pirmoje eilėje Stasį Barą – "Lithuanian". O NECO organizacijų tarpe smagu skaityti tarp daugybės įvairių tautybių organizacijų ir PLB "World Lithuanian Community". Iš kitų Baltijos kraštų yra "American Latvian Association" ir "Consulate of Estonia". Tarp daugybės sveikinimų,

Solistas Stasys Baras, apdovanojimo garbės žymeniu – medaliu "Ellis Island Medal of Honour"

Solistas STASYS BARAS po apdovanojimo Ellis salos muziejuje. Jo dešinėje Elena Barienė, kairėje – Rita Kisieliene

nuotraukų ir programos atlikėjų neradau lietuvių tautinių šokių šokėjų. Gal kitais metais?

S. Baras šioje iškilmėje dalyvavo su žmona Elena ir dukra Rita Kisieliene.

S. Baras papasakojo apie tų dviejų dienų programą. Gegužės 11 d., 6 v.v. įvyko susipažinimo vakaras. Gegužės 12 d. iškilmė vyko Šv. Patriko katedroje. Dalyvavo vienuolika įvairių religijų dvasininkų, giedojo katedros choras, grojo styginis kvartetas. "Waldorf-Astoria" viešbutyje buvo iškilmingi priespėčiai. S. Baras sėdėjo prie vieno stalo su gen. George Jou Liwan ir viceadm. Michael P. Kellers. Generolas, sužinojęs, kad S. Baras yra lietuvis, pasveikino jį ir sakė, kad jau porą kartų yra buvęs Lietuvoje NATO reikalais ir sakė, kad jam didelį įspūdį paliko lietuvių pastangos įsijungti į NATO bei Europos sąjungą ir jų vaisingumas.

Po pietų autobusais buvo nuvežti prie krantinės, kur keltais persikėlė į Ellis salą. Čia š.m. 139 pakviestieji apdovanojimui buvo labai iškilmingai sutikti. Dalyvaujant JAV kariniams daliniams su paradinėmis uniformomis ir sudarančioms garbės sargybą, grojant maršus, visi 139 kas penki žingsniai vienas nuo kito žygiavo raudonu kilimu į jiems paskirtą vietą didžiulėje palapinėje, kur vyko iškilmė.

S. Baras pasakojo, kaip šiltai jam širdį glostė didelė Lietuvos vėliava, kabėjusi antroji ir puikiai apšviesta. S. Baras sėdėjo pirmoje eilėje. Netoli jo – Niujorko metras Rudolph Giuliani ir Metropolitan operos žvaigždė Renee Fleming, su kuria St. Baras ir pasikalbėjo.

Medalių įteikimo iškilmėje dalyvavo daug garbingų svečių. Medaliai buvo teikiami su pertraukomis – įteikus 10 medalių muzikinė programa.

Po medalių įteikimo – vakarienė. Po to laivai sėdėję nuvežė prie laisvės statulos, kur vyko įspūdingi feierverkai. Pagaliau visi grįžo į viešbutį.

Iki šiol Ellis salos medaliais yra apdovanojami: vysk. Paulius Baltakis, Stasys Baras, dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Kazys Bobelis, dr. Juozas Kazickas, kun. Kazimieras Pugevičius, dr. Antanas Razma ir Aleksandras Vakselis.

Matematiko ir poeto sutiktuovės

ČESLOVO MASAIČIO poezijos knygos "Nuotaikų pėdsakai" ir "Sugrįžki niekad neišėjęs" Kėdainiuose

RASA STANKEVIČIENĖ

Jonušaavoje – ypatingas renginys. Tokiais žodžiais prasidėjo Česlovo Masačio, JAV gyvenančio matematiko, astronomo, NATO karinės programos kūrėjo, balistikos tyrimų laboratorijos vadovo, poeto knygos *Nuotaikų pėdsakai* (1993 m.) ir *Sugrįžki niekad neišėjęs* (1994 m.) sutiktuovės Kėdainių M. Daukšos VB Jonušaavoje. Renginys, anot pranešėjos, visų pirma ypatingas dėl to, jog bus kalbama apie labai žinomą žmogų, apie kurį kėdainiečiai... beveik nežino!

Greta išvardintų pareigų, kuriose per įtemptą gyvenimą turėjo Č. M., galima išvardinti dar daug aktyvių: VLIKo dalyvis, lietuvių katalikų akademijos narys, pilotas-mėgėjas, išsvietintųjų stovyklos vadovas... alaus statinių vokiškame bravour plovėjas... Nuo jo – iki plačiai žinomo mokslininko, kurį paskaitų skaityti kviečiasi garsūs universitetai, kurio pavarde mirga moksliniuose leidiniuose, kurį teko matyti bei girdėti ir Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams.

Nors Č. M. gimė Kaune, o gimnaziją baigė Biržuose, su Kėdainiais jį siečia artimos giminių ryšys. Josvainiuose gyvena jo senelė, čia pat palaidota ir mama. Kėdainiuose šiuo metu gyvena jo giminės, o Sičionų dvarą ant Barupės upelio kranto, netoli Labūnavos, 1940 m. įsigijo jis pats, seneniai vedęs, mokslus baigęs ir sėkmingai dirbantis Vilniaus universiteto astronomijos katedros laborantu, jėzuitų gimnazijos mokytoju, randančiu laiko dar ir priva-

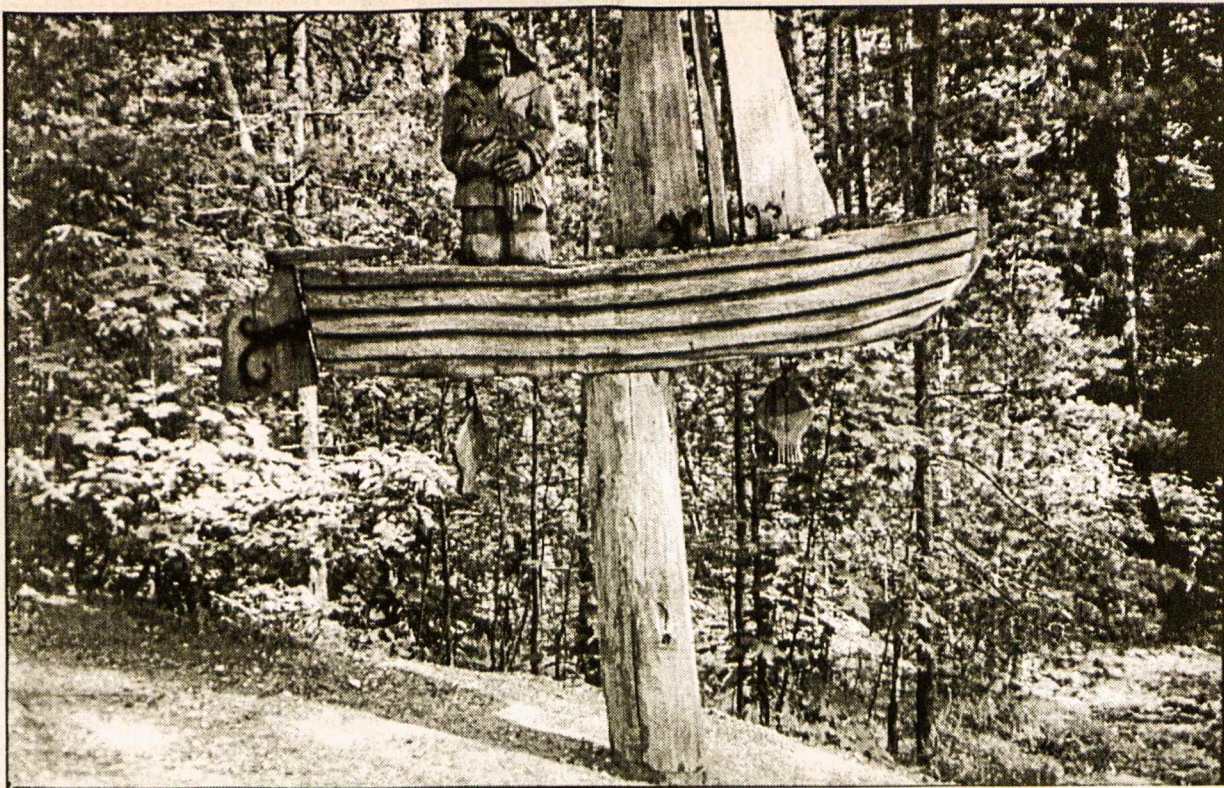
čioms pamokoms. Perdengiant dvaro trobesius, ant vienos čerpės Č. Masaitis išraižė raides ČM, vargu ar galėdamas nusijaušti, jog ta čerpė 1988 m. ras buvusio dvaro vietoje.

Skaudūs 1944-iejieji sulaužė ne tik Č. M., bet ir daugelio lietuvių likimus. Vieni buvo idėjų suklaidinti, kiti tas idėjas piktadžiūgiškai pritaikė sąskaitoms suvesti. Vieni patyrė tiesioginį "taikdurių" smurtą, kiti pasitraukė į Vakarus.

Išsvietintųjų stovykloje, puikiai mokėdamas anglų kalbą, Č. M. tapo lietuvių, o vėliau ir visos stovyklos vadovu, dar vėliau – Lietuvių komiteto pirmininku. Po patirtų sukrėtimų neišgyveno mažas Masačių sūnelis.

1949 m. šeima apsigyveno Kentucky valstijoje. Č. M. dėstė matematiką Nazareto kolegijoje, vėliau – Kentucky universitete. Reikėjo ruošti doktorantūrai, tačiau Lietuvoje likusio diplomato taip ir nepavyko atgauti. Universiteto dekanas po pokalbio su Č. M. suvokė, jog bendrauja ir su diplomu, ir su doktorantūros vertu žmogumi. Atrodė, jog aktyvumas, entuziazmas, domėjimasis ir meilė savo šeimai buvo varomosios jėgos. Kad dukrelė galėtų mokytis lietuviškai, šeima persikėlė į Marylando valstiją. Darbas – balistikos tyrimų laboratorijoje, paskaitos Marylando, Delaware universitetuose. Laisvalaikis – pilotas-mėgėjas.

Č. M. nebuvo kada dejuoti dėl sugaištų metų, nes daug dirbo. Tą ypatingą darbingumą pabrėžė ir renginyje dalyvavę

Medžio skulptūra – burinė valtis Raganų kalne Juodkrantėje

Nuotr. V. Baliūnienės

IŠ ŽURNALISTĖS DIENORAŠČIO

Atgimimo priešaušris

Išgyventos istorinės reikšmės dienos – tautos prisikėlimo vaizdai

BIRUTĖ JONELIENĖ

Be galo dėkinga Aukščiausia, kad leido man gyventi tuo laiku, dalyvauti 1988-1991 m. istoriniuose įvykiuose, matyti savo akimis, jausti savo širdimi tą ypatingą laiko dvasią, kuri jau niekada nepasikartos.

Iki 1988 m., atrodo, nė negyvenau. To laikotarpio nė nepateiksiu skaitytojams, manydama, kad jis niekuo nesiskiria nuo kitų sovietinių metų.

Vaikystė Sibire, Irkutsko srityje, grįžimas į Lietuvą 1959 m., mokslas Veiverių vidurinėje mokykloje, vėliau – Vilniaus valstybiniame universitete, darbas kaimo bibliotekoje, vėliau – rajono laikraštyje. Štai į vieną sakinį sutalpinta biografija iki Atgimimo.

Tikrasis gyvenimas prasidėjo tada, kai padvelkė Laisvės vėjas. Tegul apie jį pasakos dienoraščio puslapiai.

1988 sausio 23, šeštadienis

Gyveni, gyveni – pilkas, menkas, o staiga pajunti stebuklą. Tai atsitiko trečiadienį, kai nuvažiuoju į Maironio 125-ųjų metinių minėjimą Kauno filharmonijoje. Laimonas Noreika skaitė eiles, dainavo choras. Minėjimas – kaip visi minėjimai. Pabaigoje skaitė ištrauką iš *Jau-*

nosios Lietuvos, choras pradėjo niūniuoti *Lietuva brangi* melodiją, o baigus skaityti pradėjo dainuoti. Tada visi atsistojo, staiga lyg budgnė atsivėrė, lyg dangus žemėn nusileido – kažkas didingo, stulbinančio. Tokio jausmo niekada neteko patirti. Širdis pradėjo smarkiai daužytis, ašaros pabiro. Apsidairiau – verkė visi. Ir žilagalvio kaimiečio krūčiojo pečiai, ir daili išsidažiusi dama plūdo ašaromis, ir jaunuolis rijo ir negalėjo nuryti gerklėje įstrigusį kamuolį. Tai buvo kažkas antgamtiško. Visi pajutom, kad esam vienos tautos vaikai. Visi – tikiu – jautėm tą patį.

Nuleidęs galvą stovėjo aktorius. Tarsi nebyliai sakė: gerbiam ir gedim. Nutilo paskutinis akordas. Visi tylėjo lyg apmirę. Tik po kokios minutės pradėjo plotti. Plojo ilgai – niekas nenorėjo išsiskirstyti. O kai ėjo iš salės – visi tokie geri, tylūs, paslaugūs – lyg naujai pakrikštyti, lyg po Komunijos nešdami prie krūtinės prispaustas rankas. Netikėjau, kad tokia galia turi menas – priekelti, atgaivinti mirštančią tautą. Tai buvo stebuklas – MAIRONIS. Tėvynės dainius.

1988 vasario 21, sekmadienis

Neseniai man suėjo 35-eri, o tik dabar jaučiuosi subrendusi. Deja, tik dabar. Tiek klaidino, tiek dūmė akis visi niekšai, kad pusės gyvenimo reikėjo, kol supratau paprastą tiesą. Sujudino lyg požeminis ugnikalnis Lietuvą Vasario 16-oji. Aš ir galvojau – po tokių Maironio minėjimų, kurie nubraukė dulkes nuo žmonių širdžių, nušveitė rūdis, tauta bailiai netylės kaip iki šiol.

Kaunas gal dar labiau negu Vilnius paminėjo Nepriklausomybės 70-metį. Anksčiau jau nesni ne nežinojo, o dabar jų "agresyvi, žūli, be saiko" (B. Sruoga) propaganda jau prieš mėnesį pradėjo kalti per žiniasklaidą – nebuvo jokios Nepriklausomybės. Dešimt dienų visiems įstaigose įsakė budėt, suvarė draugininkų būrius – gėda. Ypač po to, kai skelbiamas viešumas ir demokratija. Tokios priespaudos dar niekada nėra buvo. Bet niekad anksčiau ir lietuviai taip nebuvo galvas pakėlę kaip dabar, kumščiai šiek tiek atsiginaužus.

Bjauru, kai darbe (Tada dirbau rajono laikraštyje *Naujas gyvenimas*) reikia "kurti" žmonių laisvės, smerkiančius ekstremistus. Juk žmonės nerado patys, sukuria žurnalistai ir parašo išgalvotą pavarde. Aš dariau tik dvi informacijas iš sueigų, kuriose partija perspėja būti budriems. Ir dar jie nori, kad nesijautų jų vadovavimo, atseit žmonės savo iniciatyva susirinko. Aš rašiau, kad tai jų iniciatyva. Vienur taip ir praėjo, kitur – ištaisė.

Tiesiog norisi išeit iš darbo, nedalyvauti toje šlykščiojo melo mašinoje. Štai koks tas mano išsivajotas darbas iš arti. Argi gali dirbt kūrybinį darbą žmogus nelaisvoje šalyje. Jis turi būti arba pakalikas ir parsišalęs (dauguma), arba tylėt, arba... Da-

bar jau yra ir tokių. Iš kur jie ir atsirado?

Visą laiką auklėti baimės ir mušto dvasioje nežinau, ar išdrįstume kovoti. Idomu, kaip čia toliau dėtis. Tauta atbudo. Tik kam nuo to geriau? Tegali vėrk sustoję dainuodami *Lietuva brangi* – lyg prie jos kapo. Ne tik dabar – daug anksčiau: lenkų, rusų, vokiečių priespaudoje, įtakoje, globoje... Didingų ainių menki palikuonys. Kas iš rašytojų galėtų atskleisti šitą mažytės tautos tragediją? Pavaizduot Vytautą, Gediminą, Žalgirį – ir pankus, alkoholikus, narkomanus... Iki ko nusi-rista...

1988 vasario 26, penktadienis

Šiandien su drauge buvom teatre. Žiūrėjom *Erelynę*. Nuostabu! Kaip menas gali pro visas užtvaras prasiskverbti, lyg žolė pro asfaltą. Tėvynė – tokia pagrindinė idėja. "Lietuvos nėra, bet buvo ir bus" – tai bepročio riksmo išrėkimas nuo scenos – ir tai ne ekstremizmas. Tironai neįeina į meno šventovę – nors ta paguoda. O draugė ne-suprato, vos tramdė žiovulį. Tokio amžiaus ir aš gal būčiau nesupratusi. O vis tik liūdna – išaugu draugus, lyg paauglys draubūzus. Kur ieškot kitų?

Kiek dar liko gyventi – norėčiau tuos metus pašvesti didžiam tikslui – savo Tėvynei. Norėčiau būti kaip Sadūnaitė – bebaimis Don Kichotas, skelbąs pasauliui, kad mes dar gyvi esam, neišsigimėm. Tikiu – širdy daug kas taip mąsto, o vis tiek diktatoriai stumdo lyg marionetes.

Pasako dabar visi daug tiesos. Tik nepamiršta pridurti: "Padarėm kai kurių klaidų". O reiktų visu balsu šaukti – supuvę šita biurokratijos, melo, priespaudos mašina, ir ją ne remontuoti reikia, o verst, šluoti nuo žemės paviršiaus. Lenino socializmas – utopija, kurią negrėžt košmaru paverstė niekšai, sukčiai, tinginiai. Po 70 metų kitiems "revoliucionierius" (Gorbachovas) supuvusias namai taiko naujus pamatus. Kaip nesupranta, kad nieko iš to neišeis.

1988 liepos 6, trečiadienis

Savaitgalį buvom Vilniuje, Studentų dainų šventėje *Gaudiamus*. Žinojau, kad studentai su tautinėm vėliavom į repetitijas eina, todėl labai norėjau į Vilnių. Ir neapsirikau: ir žiūrovai, ir atlikėjai laikė vėliavas. Pirmą dieną jų buvo mažiau, o antrą – gal 20. Nors buvo daugybė kareivių ir milicijos, bet jie nieko nedarė. Ir Himną choristai giedojo pabaigoje, nors nebūdam priimami į karininkų mokyklas. Taip pat ir nemažai tikrų lenkų, nieko bendro su lietuvišiais neturinčių ir nemokančių kalbos, turėjo lietuviškai skambančias pavarde, kaip pvz. pietinėje Lenkijoje gimęs generolas M. Janulaitis, paminėtas ir V. Terlecko straipsnyje.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, Lietuvių ir meno, LGTIC inf.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kraštotyros knygų apie įvairias Lietuvos vietas ir valsčius lentyna netrukus papildys knyga *Betygalos žemė*, apie vieną seniausių Žemaitijos vietovių. Gražiamė Dubysos slėnyje įsikūrusi Betygala buvo minima seniausiuose istoriniuose padavimuose ir XIII š. Mindaugo dokumentuose. 1592–1600 m. joje klebonavo garsiosios *Postilės* autorius kanauninkas Mikalojus Daukša; netoliese esančiame Pasandravio dvarelyje 1862 metais gimė poetas Maironis. Iš Betygalos krašto yra kilę ir daugiau žymūnų – jie visi pristatomi knygoje atskiru skyriumi. Knyga, kurią parengė vietinė mokytoja M. B. Navakauskienė, iliustruota daugiau kaip 140 nuotraukų ir kita vaizdine medžiaga. Ji bus pristatoma vėliau rudenį Vilniaus mokytojų namuose.

Vilniuje žadama įamžinti žymaus rusų spaustuvinką Petrą Mstislavcų atminimo lentele pr. 19 namą, kuriame spėjama, kad buvusi jo spaustuve. Prašymą spaustuvinką pagerbti Lietuvos Kultūros ministerijai pateikė Karaliaučiaus srities atstovai. P. Mstislavcūs 1569 metais atvyko į Vilnių ir įsteigė spaustuve, kurioje išspausdino rusų kalba *Evangeliją* su keturiomis graviūromis, *Psalmyną* ir *Horariumą*. Ant to paties namo sienos jau kaba atminimo lenta skirta XVI š. gudų švietėjui Pranciškui Skornynai. Dabar tame pastate įsikūrę grožio salonas *Prie rožutės* ir kavinė *Amatininkų už-eiga*.

Katyno miške 1943 m. vokiečiai rado didžiulį kapinyną, kuriam buvo palaidoti 1941 m. pava-sarį NKVD sušaudyti lenkų karininkai, karo metu pakliuvę į sovietų nelaisvę. Tas faktas buvo plačiai išgarsintas ir žinomas kaip lenkų tragedija. Tačiau 2001 metų 6-me *Kultūros barų* numeryje Vladas Terleckas paskelbė gana plačią studiją teigdamas, kad toje tragedijoje žuvo ne vien lenkai, bet ir visa eilė vilniečių lietuvių. Sušaudytųjų karininkų sąrašų neras-ta, tačiau yra žinoma, kad jie buvo prieš sušaudymą laikomi specialiose belaisvių stovyklose Kozelske (Smolensko srityje), Ostashevo (Kalinino srityje) ir Starobelsko (Charkovo srityje). Rastuose tų stovyklų sąrašuose tarp 14,800 kalinių 196 buvo Vilniaus krašto gyventojai. Straipsnyje pateikta daug lietuviškoms pavardeis Lenkijos karininkų ir Vilniaus krašto inteligentų. Stepono Batoro universiteto dėstytojų ir t.t. Nors visų vardai sulenkinti, bet pavardeis lietuviškos, kaip Bartys, Burba, Dagilis, Juras, Niemunis, Mitkus, Boruta, Klimas, arba bent ištariant skamba lietuviškai – Bojarunas, Indru-nas, Palukajtis, Rajszy, Wirszy-llo, Szatas, Petruszka, Gajda ir t.t. Autorius nesiima spręsti ar tie sušaudyti lietuviškoms pavardeis belaisviai buvo veiklūs susipratę lietuviai. Kiti šaltiniai nurodo, kad lietuviai (ar ir kitų mažumų nariai), kurie pildydami Lenkijoje reikalaujamas anketas ar dokumentus pasisakydavo, kad namuose kalba lietuviškai ir jų gimtoji kalba yra lietuvių, paprastai nebūdavo priimami į karininkų mokyklas. Taip pat ir nemažai tikrų lenkų, nieko bendro su lietuvišiais neturinčių ir nemokančių kalbos, turėjo lietuviškai skambančias pavarde, kaip pvz. pietinėje Lenkijoje gimęs generolas M. Janulaitis, paminėtas ir V. Terlecko straipsnyje.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, Lietuvių ir meno, LGTIC inf.)

Semeliškių miestelis, įsikūręs prie Dabintos ir Strėvos upių netoli Elektrėnų, šiais metais mini 725 metų jubiliejį, o miestelio Šv. Lauryno šventovė – 500 metų sukaktį. Semeliškių vietovė, žinoma nuo kryžiuočių laikų, buvo ne kartą jų nusiaubta. 1501 metais Didysis Lietuvos kunigaikštis Aleksandras čia pastatydino pirmą katalikų šventovę; 1772 metais šventovė buvo atnaujinta ir įvesti garsūs Šv. Roko atlaidai. Stebuklingu laikomas šv. Roko paveikslas sutraukdavo per atlaidus tūkstančius maldininkų. Parapijai, be miestelio ir dvaro, priklausė 42 kaimai, prie parapijos veikė pradžios mokykla. Jubiliejinės iškilmės prasidėjo rugpjūčio 12 d. kaimyninių saviveiklininkų grupių koncertais, baigėsi rugpjūčio 19 d. Šv. Roko atlaidais, kurių metu Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis teikė Sutvirtinimo sakramentą, buvo šventinamas jubiliejaus kryžius.

Gudijos kino studija "Belorusfilm" pradėjo filmuoti vaidybinių filmų *Anastasia Slucka*, kurią pagal istoriko ir dramaturgo Anatolijaus Delendiko scenarijų. Filmas bus vyriausybės finansuojamas (skirta 1.4 mln. gud. rublių, arba maždaug 3 mln. litų), prabangiai statomas, vaidins žymūs aktoriai, masinėse scenose dalyvaus apie 10,000 žmonių. Filmo veiksmas vyksta XVI š. pradžioje. Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos valdas puldinėja Krymo totoriai, krinta viena po kitos tvirtovės. Tarp kelių nugalėtų miestų – Sluckas, valdomas kunigaikščio Simono Olekaičio. Ši labai gerbiama Gedimainių šakos atstovė Lietuvos kunigaikštijos didikai buvo išstatę kandidatų į DLK vietoj Kazimiero Jogailaičio. Karuose su totoriais žuvus Simonui, filmo herojė jo žmona Anastasija, jautri ir romantiška moteris, tapo valdove ir turėjo skubiai išmokyti diplomatojus ir karo meno. Jos vedami sluckiečiai nugalėjo Krymo totorius ir kunigaikštienė Anastasija sėkmingai valdė Slucką kol suaugo sūnus Jurgis. G.K.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, Lietuvių ir meno, LGTIC inf.)

Atsiųsta paminėti

LITUANISTIKA, 2001 nr.1 (45). Redakcinė kolegija. Pagrindinė redaktorė – D. Mėlyniene. Lietuvos mokslų akademijos leidykla (A. Goštauto 12, Vilnius 2600). Per metus išeina 4 numeriai.

Vilius Stakėnas, LIETUVIŠKI METAL. Profesoriaus Kubiliaus gyvenimo trajektorija. Redaktorė – Genovaitė Savickienė. Dailininkas – Alfonsas Žvilnis. Leidėjas – *Margi raštai* (Laisvės pr. 60, Vilnius 2056). Vilnius, 2001 m., 304 psl.

LITHUANIAN HERITAGE, July/August 2001. Magazine. Publisher – Editor – Val Ramonis. Published bimonthly by Baltech Publishing (P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225). Subscription rates per year in the US: \$29.95; Canada: US \$41.95; other countries: US \$57.95.

Jonas Kubilius, ANTANAS BARANAUSKAS IR MATEMATIKA. Iš Lietuvos matematikos istorijos I. Redagavo redaktorių taryba – Jonas Kubilius (pirmininkas), Evaldas Gečiauskas, Mifodijus Sapagovas. Išeido Matematikos ir informatikos institutas. (Akademijos 4, Vilnius 2000). Tiražas – 800 egz. Vilnius, 2001 m., 92 psl.

PENSININKAS, 5/01 (XVII metai). Redaktorius – Karolis Milkovaitis, administratorė – Elena Siurienė. Leidėjas – JAV LB Socialinių reikalų taryba (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA). Išeina 8 kartus per metus. Metinė prenumerata: JAV 15 dol., Kanadoje ir kitur – 25 JAV dol.

Punkskiečių lietuviškos dainos sambūris "Gimtinei"

Nuotr. S. Birgelio (Aušra 2001 m. 16 nr.)

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.95%
180-364 d. term. ind.	1.95%
1 metų term. indėlius	1.95%
2 metų term. indėlius	2.75%
3 metų term. indėlius	3.25%
4 metų term. indėlius	3.50%
5 metų term. indėlius	3.80%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.00%
1 metų GIC-met. palūk.	2.20%
2 metų GIC-met. palūk.	2.95%
3 metų GIC-met. palūk.	3.50%
4 metų GIC-met. palūk.	3.80%
5 metų GIC-met. palūk.	4.10%

RRSP, RRIIF ir OHOSP

"Variable"	1.95%
RRSP ir RRIIF-1 m.term.ind.	2.45%
RRSP ir RRIIF-2 m.term.ind.	3.20%
RRSP ir RRIIF-3 m.term.ind.	4.00%
RRSP ir RRIIF-4 m.term.ind.	4.65%
Taupomąją sąskaitą iki	1.50%
Kasd. pal. taupymo sąsk. iki	1.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.50%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgijas iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 6.25%

Sutarties paskolas

nuo 6.25%

Neklin. turto paskolas:

Su nekeliamu nuosimčiu

1 metų 4.95%

2 metų 6.00%

3 metų 5.45%

4 metų 6.25%

5 metų 6.00%

Su keičiamu nuosimčiu

1, 2, 3 metų 5.25%

Duodame komercinius mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

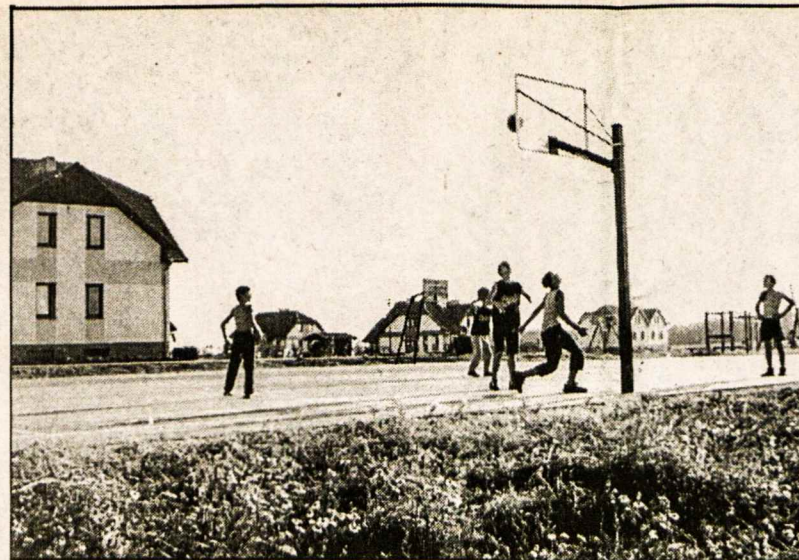
mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

mortgijas iki \$750,000.

"Vaiko tėviškės namų" Marijampolės augintiniai laisvalaikio žaidžia krepšinį

Kanados įvykiai

(Atklesta iš 1-mo psl.)

Kanados min. pirmininkas, aštuoniolika dienų praėjus po Niujorko Pasaulio prekybos centro dangoraižių tragedijos, lankėsi Niujorke. Ten jis apžiūrėjo dangoraižių griuvėsius, susitikio su Niujorko burmistru Rudolph Giuliani, pareiškė užuojautą žuvusiųjų artimiesiems bei visiems amerikiečiams, susitikio su šioje tragedijoje žuvusių kanadiečių artimaisiais, padėjo kanadiečiams, prisidėjusiems prie gelbėjimo darbų. Min. pirmininką J. Chretien lydėjo visų Kanados federacinių partijų vadovai: konservatorių Joe Clark, nauj. demokratų Alexa McDonough, sąjungiečių Stockwell Day, Kvebeko Gilles Duceppe. Niujorko vizito metu J. Chretien susitikio su Jungtinių tautų generaliniu sekretoriumi Kofi Annan ir pažadėjo \$5 milijonus Afganistano pabėgėlių šelpimui.

Ontario premjeras M. Harris spalio 1 dienos popietę paskelbė, kad mokesčių sumažinimas planuotas ateinančių metų 1 dienai įsigalios trimis mėnesiais anksčiau. Tuo norima paspartinti provincijos ekonominį augimą, kuris jau buvo pradėjęs lėtėti dar prieš Niujorko tragediją įvykį. Šis mokesčių sumažinimas palies asmeninius pajamų mokesčius mažiausiai uždirbantiems (iki \$31,000 pajamų grupės), o daugiau uždirbantiems mokesčiai bus sumažinti nuo pirmųjų \$62,000. Šis sumažinimas sieks maždaug 5%. Verslo bendrovės mokesčiai bus sumažinti nuo 14% iki 12.5%, gamybos mokesčiai nuo 12% iki 11%, smulkiųjų verslininkų nuo 6.5% iki 6%. Visa tai kainuos provincijai \$175 milijonus. Ta pačia proga premjeras pasisakė už su JAV suderintą muitinių procedūrą JAV – Kanados pasienyje; naujai paskirti provincijos saugumo patarėjai, buvęs raitosios policijos (RCMP) viršininkas Norman Inkster ir dimisijos generolas Lewis MacKenzie nurodys kaip pasirošti terorizmo antpuoliams.

Kvebeko specialiuose rinkimuose, vestuose keturiuose rinkimų apygardose, *Parti Quebecois* (PQ) pralaimėjo dvi parlamento vietas. Ypatingai skaudus PQ pralaimėjimas buvo Jonquiere apygardoje, kuri bu-

vo laikoma PQ tvirtovė ir kuriai penkerius metus atstovavo Lucien Bouchard, buvęs provincijos premjeras ir PQ vadovas. Toje apygardoje nemaža dauguma laimėjo liberalė Francois Gauthier. Lavolette apygardoje, kurioje PQ viešpatavo 25 metus, laimėjo irgi liberalė Julie Boulet. Labelle apygardoje PQ kandidatas Syvain Page laimėjo labai mažą, vos 0.2% balsų persvara (44.6 – 44.4%), prieš liberalų kandidatą Jean-Pierre Miljous; laukiama balsų perskaičiavimo. Tik vienoje Blainville apygardoje PQ kandidatas Richard Legendre, buvęs teniso meistras ir sporto bei turizmo ministeris, laimėjo, bet mažesnes balsų daugumą negu ankstesniuose rinkimuose. Prieš šiuos specialius rinkimus Kvebeko parlamento sudėtyje buvo 70 PQ narių, 48 liberalai, 1 *Action democratique du Quebec* narys ir 1 vieta neužimta.

Scenos meno (*Performing Arts*) apdovanojimus šiais metais Karalienės atstovė Adrienne Clarkson įteikė aktorui Christopher Plummer, 71 metų amžiaus (labiausiai pagarsėjusiam savo vaidmeniu *The Sound of Music* filmoje), CBC diktoriui Max Ferguson, 77 metų (linksminis kanadiečių savo sukurtu *Rawhide* tipu), Kvebeko dainininkė Diane Dufresne, Karališkojo Vinipego baleto balerinai Evelyn Hart ir filmų režisieriai Anne Claire Poirier.

Eva Strachniak, Sheridan kolegijos Oakvilėje (Ontario) ryšių technikos instruktorė, laimėjo \$5,000 *Amazon.com/Books in Canada* premiją, kasmet skiriamą pradedančiam rašytojui, už savo pirmąjį romaną *Necessary Lies* apie lenkų moterį, gyvenančią Kanadoje ir jos praeities apmąstymus. E. Strachniak pati atvyko iš Lenkijos į Kanadą 1981 metais studijuoti McGill universitete ir pasiliko čia gyventi dėl tada Lenkijoje paskelbtos karo padėties. G.K.

Skautų veikla

• Skautininkų-ų sueiga yra šaukiama spalio 16, 7 v.v. J. K. Batūras namuose, 1 Burkston Place, Etobicoke, tel. 416 239-8986. Aptarsime metų veiklą. Dalyvaus vyriausias skautininkas Romas Otto.

• Didelis skautiškas aciū A. Augaitienei, padovanojusiai skautėms stakles. J.B.

"Šatrijos" tunto vyr. skautės, davusios žodį šią vasarą "Romuvos" stovykloje. Iš kairės: ADELĖ RADŽIŪNAITĖ, LORETA BRAŽUKAITĖ, ARIJA BATŪRAITĖ, MICHELLE THORNE, RAMUTĖ GEČAITĖ (iš Ročesterio), VILIJANA NARUŠYTĖ, KRISTINA YČAITĖ ir VERONIKA LEMON

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

Sportas

PPSK "Aušros" žinios

Klubo vadovybė sveikina užsiregistruojančius 108 sportininkus. Treneriai praneš, kur ir kada vyks treniruotės. Jei kas dar neužsiregistruavo, gali tai padaryti skambinant Rūtai Jaglowitz tel. 416 622-9919.

Lietuviai Kanados sporte

Kartais atsiranda lietuviai sportininkas, kuris yra pajėgus atstovauti Kanadai tarptautinėse ar olimpinėse žaidynėse. Džiugu, kad šią vasarą turėjome net kelis tokius sportininkus.

Sean Sepulis (Guelph, Ont.), plaukikas, dalyvavo tarptautinėse varžybose (*Goodwill Games*) Australijoje ir 100 m plaukime nugara laimėjo pirmą vietą (57.11 sek.). S. Sepulis dažnas Kanados plaukimo varžybų dalyvis ir šiuo metu studijuoja Skotijoje.

Juozas Stankevičius (Dundas, Ont.), irkluojas, priklauso Kanados aštuonvietės valties įgulai. Dalyvavo pasaulio irklavimo pirmenybėse Šveicarijoje. Jo valtis po pirmo užplaukimo buvo pirma, tačiau baigimo užplaukimo laimėti nepavyko.

Dana Elis (Morkytė), lengvaatletė (Toronto, Ont.), Londone vykusiose žaidynėse šuolyje su kortimi laimėjo pirmą vietą. Peršoko 3.25 m.

Andrea Makūnaitė, golfininkė mėgėja, kartais žaidžia profesionalų tarpe. Ypatingai gerai žaidė praėjusiais metais. Studijuoja JAV-bėse.

Alana Juzėnaitė (Oakville, Ont.), krepšinininkė, Ontario premjero buvo pagerbta kaip iškilų sportininkė. Mokyklų paskelbtame iškilų sportininkų sąraše Alana pažymėta kaip visapusiška sportininkė: žaidžia krepšinį, tinklinį, futbolą, badmintoną ir pasižymi bėgimuose ir slidinėjime.

Kristina Valiūnaitė (Toronto, Ont.), krepšinininkė, mokyklų iškilų sportininkų sąraše pažymėta kaip daug žadanti St. Thomas Aquinas mokyklos krepšinio žaidėja.

Reikia tikėtis, kad čia suminėti sportininkai pasieks dar didesnių laimėjimų. A.S.

Žinios iš Lietuvos

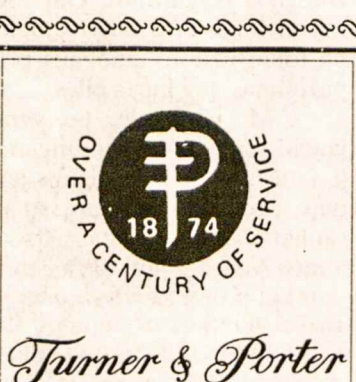
KREPŠINIS: Šiaulių vyriausiam treneriui Antanui Sireikui, kuris ketat metų dirbo J. Kazlausko asistentu, buvo pasiūlyta Lietuvos rinktinės trenerio vieta, bet jis tos pozicijos atsisakė dėl gautų grasi-nimų.

ŠACHMATAI: Minske (Gudija) pasibaigusiose Europos moterų šachmatų žaidimo pirmenybėse tarptautinė didmeistė šiaulietė Viktorija Čmilytė iškovojo sidabro medalį, o prieš žaidimo partijų turnyrą ten pat vykusiose greitųjų šachmatų Europos pirmenybėse V. Čmilytė iškovojo bronzą. Šiaulietės bendras abiejų turnyrų prizas – 3650 markų.

IMTYNĖS: Pasaulio jaunių ir jaunimo sambo imtynių čempionatė Kishinev (Moldova) telšiskė I. Beglecovaitė (iki 75 kg) jaunių runtybėse iškovojo aukso medalį. Ukmergėškė D. Pranckūnaitė (iki 52 kg) pelnė bronzos medalį.

JOJIMAS: Vilniuje vykusiu dailiojo jojimo pasaulio neakivaizdinių varžybų tarp Lietuvos jojiku pirmąją vietą, sunkesnėje ir lengvesnėje runtyje, laimėjo "Prospero" jojimo centro (Vilniaus r.) narė S. Drobyševskaja. Antrąsias vietas užėmė atitinkamai vilnietės A. Si-sojeva ir R. Sabonienė, trečiąsias – klaipėdietė M. Sapiezko ir vilnietė A. Krikštaponytė.

TENISAS: Kaune vykusiam Lietuvos teniso čempionatė nugalėtojais tapo šiaulietis Paulius Jurkėnas ir kaunietė Iona Jarkova. Sidabro medaliai teko kaunietėi Tomui Seliukui ir vilnietei Eglei Pet-rauskaitėi. V.P.

LAIDOTUVIŲ NAMAI

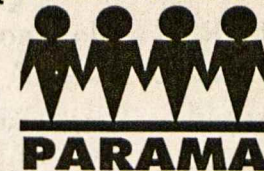
TORONTE

ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 126 milijonus dolerių

MOKAME

1.95% už 30-89 d. term. indėlius	1.95%
1.95% už 90-179 d. term. indėlius	1.95%
1.95% už 180-364 d. term. indėlius	1.95%
1.95% už 1 m. term. indėlius	1.95%
2.75% už 2 m. term. indėlius	2.75%
3.25% už 3 m. term. indėlius	3.25%
3.50% už 4 m. term. indėlius	3.50%
3.80% už 5 m. term. indėlius	3.80%
2.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2.00%
2.20% už 1 m. GIC invest. pažym.	2.20%
2.95% už 2 m. GIC invest. pažym.	2.95%
3.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	3.50%
3.80% už 4 m. GIC invest. pažym.	3.80%
4.10% už 5 m. GIC invest. pažym.	4.10%
1.95% už RRSP ind. (var.rate)	1.95%
2.45% už RRSP 1 m. term. ind.	2.45%
3.20% už RRSP 2 m. term. ind.	3.20%
4.00% už RRSP 3 m. term. ind.	4.00%
4.05% už RRSP 4 m. term. ind.	4.05%
4.65% už RRSP 5 m. term. ind.	4.65%
1.95% už OHOSP (variable rate)	1.95%
1.75% kasd. palūkanų čekių sąsk.	1.75%
2.25% už JAV dolerių 1 metų GIC	2.25%
2.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	2.00%

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....	6.25%
už nekeliojamo turto paskolas (mortgages) su nekeliojamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	4.95%
2 metų.....	6.00%
3 metų.....	5.45%
4 metų.....	6.25%
5 metų.....	6.00%
- su keičiamu nuosimčiu.....	5.25%

DUODAME

- asmenines paskolas iki \$250,000
- mortgijas iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgijas

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

BAŠKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI BAŠKAIT

Skrandžio ir širdies sindromas

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Sveikos mitybos klausimais išleista daug modernių vadovėlių, monografijų, straipsnių rinkinių. Prie viso to pridėti beveik nėra ir ko. Galima tik patarti laikytis ten pateiktų patarimų, kurie yra paremti gausiais klinikiniais stebėjimais ir gausiais mokslinių tyrimų rezultatais.

Tačiau skrandžio – širdies (gastrokardialinis) sindromas, nors kliniškai ir dažnai sutinkamas, plačioje visuomenėje žinomas dar nepakankamai. Todėl keli žodžiai apie jį.

Visi mūsų fizinio kūno (t.y., apvalkalo) fiziologiniai organai, audiniai, ląstelės sudaro vieningą atvirą biologinę sistemą, kurios paskirtis yra tarnauti žmogaus sielai. Įvykus dvasinei mirčiai, pvz. dėl negrįžtamo zombizmo proceso arba susirgus sunkia, nepagydoma psichine liga, fiziologiniai organizmo pajėgumai taip pat sumažėja, bet jei ir nesumažėtų, tai jų vaidmuo nebektų prasmės.

Bet grįžkime kiek atgal. Taigi visi mūsų organai sudaro vieningą sistemą. Ją reguliuoja vegetacinė nervų sistema. Tačiau, nesilaikant higieninių ir fiziologinių nuostatų, tarp atskirų organų atsiranda tam tikri "nesutartimai", tiksliau sakant, jų veiklos nedaras.

Skrandžio – širdies sindromas pasireiškia tada, kai, iš vienos pusės, arba dėl įgimtų (ge-

netinių) priežasčių, arba dėl gyvenimo eigoje įgytų sutrikimų (visų pirma dėl skrandžio žarnyno ligų, o taip pat išsėdinus neurovegetacinę reguliaciją) išsivysto skrandžio nepakankamumas, jo nuovargis. Iš kitos pusės, šiam sindromui pasireikšti gerą dirvą sudaro įvairūs širdies susirgimai, privedantieji prie širdies nuovargio (žr. TŽ, 2001, 36 nr.).

Tokios situacijos metu net ir lengvas skrandžio veiklos sutrikimas, atsiradęs kiek nukrypus nuo reguliaraus maitinimosi arba dietinio režimo, esant netikusiai emocijų ir jausmų būklei (skubėjimas, susinervinimas, depresyvi nuotaika, nervinė įtampa), o taip pat valgant fiziškai arba psichiškai nuvargus, sukelia visų pirma širdies ritmo sutrikimą (širdies plakimų dažnėjimą, sulėtėjimą, aritmiją, kylančią dėl ekstrasistolų arba dėl širdies prieširdžių virpėjimo priepuolio). Čia pat prisideda skausmas po krūtinkauliu, bendras silpnumas, šaltas prakaitas, atsiranda baimė. Jeigu asmuo yra jauno amžiaus, toks liguistas epizodas praeina be jokių pasekmių ir, laikantis sveikatos priežiūros taisyklių, jis užmiršamas. Kitas dalykas esti tada, kai toks asmuo yra pagyvenęs.

Pirmoji pagalba namų sąlygomis tokia. Pacientui reikia atsigulti, iš lėto išgerti 1/3 arbat-

nio šaukstelio sodos, ištirtintos pusėje stiklinės vandens su keeliais krisleliais citrinos rūgšties, po 10-15 min. išgerti raminamųjų vaistų (pavyzdžiui, valerijono su konvalijomis lašų, sunkesniais atvejais – tablečių diazepam), lengvai patrinti krūtinkaulį ir širdies plotą spirytiniu mentolo tirpalu, prie kojų pridėti termoforą. Psichologinė namiškių aplinka turi būti natūraliai rami, tačiau ne bereikšmė, o užjaučianti. Laikas nuo laiko pravartus suskaičiuoti pulso dažnį per minutę (norma: 60-80 k/min.), kreipiant dėmesį į jo ritmiškumą.

Jeigu panašūs priepuoliai kartojasi, patartina patikrinti širdies būklę ir, jauciant, kad jai pakenkta, taikyti atitinkamas gydymo priemones (vaistus, fizioterapijas, klimato ir kineziterapijos procedūras, plaukymą baseine ir kt.).

Apie skrandžio užgaidų įtaką organizmui vaizdingų pavyzdžių yra grožinėje literatūroje. Štai anglų rašytojas Jerome K. Jerome savo knygoje *Three Men in a Boat* rašo: "Keista, bet mūsų protas yra valdomas virškinimo organų. Mes negalime dirbti, negalime galvoti, jeigu mūsų pilvas to nenori... Prisivalgęs šoninės su kiaušiniene, jis sako 'dirbk!' Po jautienos kepsnio ir vyno jis sako 'miegot!' Išgėrus puoduką arbatos, jis sako smegenims: 'Dabar stok ir parodyk ką gali. Būk iškabingas, gilus, švelnus. Žiūrėk tyromis akimis į gamtą ir gyvenimą'".

Tai, deja, nėra skrandžio ir maisto patiekalų įtakos pervertinimas. Istorią pateikia daug pavyzdžių, kada dėl skrandžio užgaidų kildavo labai rimti, net pasaulio mato įvykiai, kurių tragiškos pasekmės tęsdavosi dešimtmečiais. Tačiau gydytojo kompetencija tokių siaubų vertinti neleidžia. Vis dėlto reikia pasakyti, kad skaudžios skrandžio užgaidų tenkinimo pasekmės gali ne tik sukelti širdies sutrikimus, bet ir psichologiškai sugniuždyti. Tai vaizdingai aprašo prancūzas H. De Balzac savo knygoje *Le cousin Pons*.

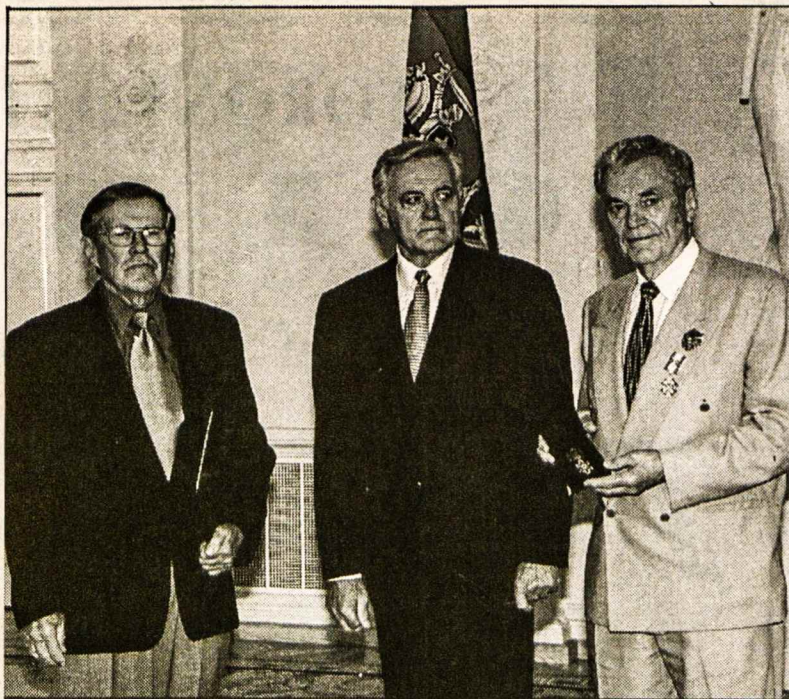
Išvada viena ir nenuginčijama: venkime skrandžio vilionį. Valgome tam, kad gyventumėme, bet ne atvirkščiai.

Londono Anglijoje naujieji lietuviai ateiviai pradėjo leisti savaitraštį *Londono žinios*. Vyr. redaktorius – Virgaudas Korzeinauskas. Prenumerata Europoje – 40 svarų; JAV-se, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Singapure, Australijoje – 52 svarai. Norint užsiprenumeruoti, reikia banko pavedimo su laikraščio informacija: Lithuanian Newspaper Channel House, Canning Road, Abbey Lane, Stratford E15 3ND, London, Great Britain. Tel. (+44) 0208 434 2411, faksas (+44) 0208 434-2578, el. paštas londonz@londonz.co.uk.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

Toronto policininkai rugsėjo 24-29 d.d. dalyvavo policijos mokymuose Lietuvoje. Viduryje sėdi projekto sumanytojas TED PRICE, šalia jo (iš k.) DANUTĖ STYRA. Pirmas iš kairės stovi ALGIS MALINAUSKAS, antras iš dešinės – JUOZAS GATAVECKAS

Lietuvos respublikos prezidentas VALDAS ADAMKUS 2001 m. liepos 6 d. Vyčio kryžiaus ordinu po mirties apdovanojo a.a. VIKTORĄ LAPĄ, 1941 metų birželio 23 d. sukilimo dalyvį. Velioniiui skirtą Lietuvos valstybės apdovanojimą priėmė jo broliai EDVARDAS LAPAS (kairėje) ir HARIS LAPAS, Lietuvos gen. garbės konsulas Kanadoje.

Velionis Viktoras Lapas gimė 1918 m. rugpjūčio 15 d. Ukrainoje. Su tėvais į Lietuvą grįžo 1921 m. Mokėsi Kupiškėje, 1935 m. baigė Kėdainių gimnaziją. Studijavo technologiją Vytauto Didžiojo universitete, buvo veiklus Vyrijos "Plėnas" narys. Gavęs Krašto apsaugos ministerijos stipendiją, Prancūzijoje studijavo laivų inžineriją. Baigęs studijas ir Karo mokykloje atlikęs karinę prievolę, buvo paskirtas į karo laivą "Prezidentas Smetona". Sovietams okupavus Lietuvą, įsijungė į laisvės kovotojų gretas. Kilus vokiečių ir sovietų karui, kaip atsargos jaunesnysis leitenantas vadavo partizanų būrį prie Aleksoto tilto. Ten sunkiai sužeistas mirė nuo žaizdų. Palaidotas Kauno miesto kapinėse greta kitų tos kovos draugų.

TORONTO

Monika Povilaitienė, renkanti aukas Lietuvoje sergantiems vėžiu bei džiova sergantiems vaikams, palaiko nuolatinį ryšį su ses. Nijole Sadūnaite, besirūpinančia vargšais ir ligoniais. Pastaroji laiške iš Vilniaus (2001.IX.12) praneša, kad P. ir B. Sapliai atvežė 2,000 dolerių, surinktų M. Povilaitienės. Dėkovoja visiems aukotojams, paminėdama ir kai kuriuos geradarius. Jų tarpe – A. Stepaitytė, I. Ignaitienė, Z. Didžbalienė, Anapilio lietuvių moterų būrelis, R. Celejewska, D. Barkauskienė, Vasagos lietuvių moterų būrelis, B. Stalioraitienė, Gr. Ignaitytė, B. Matulaitienė, D. Keršienė ir kt.

A.a. Juozui Buivydui mirus Otavoje, draugai užjaušdami jo žmoną Adą "Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems vaikams" Lietuvoje aukojo \$405. M.P.

Toronto policininkų delegacija rugsėjo 24-29 d.d. lankėsi Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje Lietuvos policininkų apmokymui. Projekto sumanytojas Ted Price, buvęs policininkas, dėstęs anglų kalbą Lietuvoje, Kanados vyriausybei (CIDA) projektą pristatė 1998 metais, o šių metų gegužės mėnesį vyko į Lietuvą atlikti organizacinę darbą. Dabartinėje delegacijoje buvo 12 Toronto policininkų, trys jų – lietuviai (Juoza Gataveckas, Danutė Styra, Algis Malinauskas). Apmokymuose dalyvavo 150 Lietuvos policininkų, kurie buvo supažindinami su *Community Policing* sąvoka – policijos bendradarbiavimo su aptarnaujama bendruomene, stengiantis ugdyti piliečių pasitikėjimą policija, policijos atsakingumą piliečiams. Ateinančiais metais dalis projekte dalyvavusių Lietuvos pareigūnų lankysis Kanadoje tolimesniais apmokymais.

Prieš išvykdam, Kanados pareigūnai, turintys aukštą pareigą ir mokymo patirtį įvairiose srityse, buvo pakviesti į informacijos sesiją Priskikimo parapijoje, kurią surengė kun. Edis Putrimas, Klaipėdos jaunimo centro steigėjas bei globėjas. Apie Lietuvos kelią iš okupacijos į demokratiją ir apie kultūrų skirtumus jiems išsamiai aiškino adv. Joana Kuraitė-Lasienė, pati kelis kartus Lietuvoje mokymams vadovavusi teisės srityje. Dalis policininkų grįžo į Kanadą spalio 6 d., kiti vyko į Rusiją susitikimams su to krašto pareigūnais. Dienraštis *The Toronto Sun* rugsėjo 21 d. išspausdino trumpą aprašymą apie policininkų misiją. Inf.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška įrša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Klaipėdos choras "Aukuras" (29 choristai-tės), vadovaujamas dirigento muz. Alf. Vildžiūno, atvykęs gastrolėms į Kanadą, praėitą sekmadienį, spalio 7, papildydamas Priskikimo parapijos naujų pastatų šventinio programą, giedodavo per Mišias šventovėje ir po to ten pat atliko apie pusantros valandos trukusį koncertą, sutraukusį daug klausytojų. Pastarieji pasigėrėjo aukšto vokalinio lygio pasirodymu, sudarytu daugiausia iš šiuolaikinės muzikos kompozicijų, reikalaujančių gero muzikinio išsilavinimo. Prieš koncertą choristus pasveikino Priskikimo parapijos tarybos pirmininkė J. Neimanienė. Baigiantis koncertui, chorvedžio pakviesta, vieną dainą padirigavo "Volungės" vadovė muz. D. Viskontienė, o M. Sungaila svečiams palinkėjo geros kelionės ir įteikė dovaną. Svečiai atsiviekindami linkėjimus parapijai išreiškė sugiedodami *Ilgiausių metų*. Dauguma koncerto dalyvių skirstėsi sutardami, kad tokio lygio pasirodymų mūsų salose ne taip jau dažnai pasitaiko. S.

Toronto burmistro Mel Lastman metinis susitikimas su etninės spaudos atstovais įvyko *Holiday Inn on King* patalpose š.m. rugsėjo 25 d. Ontario provincijos parlamento narys (Davenport) Tony Ruprecht pristatė burmistrą, kuris susirinkusiems per 60 spaudos atstovams pakalbėjo apie didžiulius savi-valdybos statybos projektus ir darbų padaugėjimą. Jis minėjo didžiausią, 20 metų trukusiantį 46 km paežerės gerinimą. kai-nuosiantį \$12 bln. Taip pat pažymėjo Sheppard požeminio, Yonge gatvėje "Dundas Square" statybą ir "Union Station" remontą. Jis pasidžiaugė miesto daugiakultūriškumu, pabrėždamas, kad 52% torontiečių nėra čia gimę, o atvyko gyventi į Torontą iš kitų pasaulio kraštų. Baigdamas skatino spaudos atstovus ir toliau dalintis savo kultūra, naujai atvykusiems teikti informaciją apie šį miestą. Po jo kalbos buvo klausimų apie kylančius mokesčius, viešo susisiekimo kainas, į kuriuos jis atsakė teisingai, kad negaunama lėšų iš provincijos. Taip pat, jo teigimu, nėra pinigų skelbimams etninėje spaudoje. Jis primė atstovų siūlymus, kvietė pristatyti platesnę informaciją jo padėjėjams. Po diskusijų dalyviai dar valandėlę pabendraavo prie kelių vaišių. RSJ

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 14 metų

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (Į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas St.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Sutton GROUP
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MARGUTIS PYSANKA V.M. Inc.
4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042
Reguliarūs maršrutai siuntiniams laivu
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.
Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.
Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*
Tel: (416) 233-4601
*Galoja kai kurie apribojimai.
\$2.00* COUPON \$2.00*
For 1 parcel
*Coupon valid only at "Margutis-Pysanka" head office. OFF

TORONTONT

Anapilio žinios

– Spalio 6 ir 7 dienų savaitgalį turėjome svečią – kun. Hermaną Šulcą, SDB. Jis pamokslus sakė ir Mišias aukojė šeštadienį – Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, o sekmadienį – Lietuvos kankinių šventovėje.

– Spalio 2, antradienį, palaidota a.a. Loretta Rutkauskienė, 78 m. amžiaus.

– Spalio 6, šeštadienį, susituokė Kristina Zakaraitė su Stewart Elliott.

– Tuoktės ruošiasi Algis Ankus su Inga Venclovaite.

– Solistės a.a. Ginos Čapkauskienės palaikai bus laidojami Šv. Jono lietuvių kapinėse spalio 13, šeštadienį, tuojau po Lietuvos kankinių šventovėje atnašautų įprastinių 8.30 v.r. Mišių.

– Per ateinančias Sekmines Lietuvos kankinių šventovėje bus teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Sutvirtinimo sakramento pasiūlomui visi prašomi jau dabar registruotis paraprijos klebonijoje tel. 905 277-1270.

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos bus pradėdamos šį rudenį. Pamokoms prašome vaikučius registruoti klebonijoje tel. 905 277-1270.

– “Anapilio” sporto klubo narių registracijos ir visais kitais klausimais prašome kreiptis į Praną Vilkelį tel. 905 279-1867.

– Spalio 14, ateinantį sekmadienį, bus paskutinė proga Anapilyje užsisakyti bilietus į “Ažuoliuko” koncertą, įvyksiantį spalio 28, sekmadienį, 3 v.p.p. Mississauga miesto “Living Arts Centre” koncertų salėje. Vėliau bilietus bus galima įsigyti tik “Living Arts Centre” kasoje šioadieniais tapr 10 v.r. ir 6 v.v. arba užsisakyti tel. 905 306-6000.

– Rudeninė Kapinių lankymo diena Anapilyje bus lapkričio 4, sekmadienį. Pamaldos bus 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Autoaiškštėje bei kapinėse tvarką prižiūri Toronto VI. Ptvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas į pamaldas vež maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprastą sekmadienio tvarką.

– Mišios spalio 14, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Mariją Kronienę ir Jurgį Bendoraitį; 11 v.r. už parapriją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už Feliksą Kasperavičių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 13, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Stasį ir Rožę Augustinavičius.

Išganytojo paraprijos žinios

– Pamaldos šį sekmadienį, spalio 14, įvyks 9.30 v.r.; jas laikys kun. Algimantas Žilinskas.

– Padėkos šventės pamaldos su Šv. Komunija įvyks spalio 21 d., 11.15 v.r.; po jų Lietuvių Namuose apie 12.45 v.p.p. įvyks moterų draugijos tradicinė Padėkos puota. Bilietus platina A. Langienė, tel. 416 233-0511.

– Mirusiųjų minėjimas ir Šv. Jono lietuvių kapinių lankymas įvyks Visų šventųjų sekmadienį, lapkričio 4, 11.15 v.r. Po pamaldų vyksime į kapines, kur apie 1 v.p.p. bus trumpas susikaupimas.

Lietuvių Namų žinios

– Spalio 7 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 150 svečių. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė A. Byskiewicz. Svečių knygoje pasirašė J. Budrevičiūtė iš Kauno.

– LN valdybos posėdis įvyks spalio 17 d., 7 v.v.

– Spalio 9 d. Lietuvių Namų Gedimino menėje A. Abromaitienė skaitys paskaitą ir pamokys kaip pagaminti paveikslus iš džiovintų gėlių. Dėl platesnės informacijos skambinti Marytei tel. 416 533-9880.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai a.a. A. Jagėlos atminimui žmona A. Jagėlienė aukojė \$500; a.a. M. Iškauskienės atminimui A. P. Kazilai – \$50. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

– Slaugos namams aukoję per 1000 žmonių, 25 geradarių paaukojo per \$5,000, o 530 – po \$500.

– A. a. Aldonos Gelažnikienės atminimui Kovai su vėžio liga Lietuvoje aukojė: \$50 – V. E. Balcišos, B. H. Wareing.

ATLIEKAME KRAUSTYMO DARBUS. Butų, namų, įstaigų baldus išardom, surenkam, dirbame be pertraukų, 24 valandas per parą. Priimanos kainos. Skambinti tel. 416 804-9736 arba 647 287-1314.

Prisikėlimo paraprijos žinios

– Praeitą sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias giedojo Klaipėdos choras “Aukuras”, vadovaujamas Alf. Vildžiūno, tuo pradėdamos paraprijos šventovės ir pastatų pašventinimo iškilnių savaitę.

– Parapijos trečiojo ordino nariai Šv. Pranciškaus Asyžiečio šventės proga praeitą sekmadienį visus paraprijiečius pavašino kava.

– Spalio mėnuo yra skirtas Rožinio kalbėjimui. Rožinis kalbamas šventovėje šioadieniais 6.30 v.v. prieš vakarines Mišias, o po 7 v.v. Mišių visi dalyviai yra kviečiami kartu su kunigais kalbėti vakarinę maldą iš brevijoriaus.

– Ryšium su paraprijos šventovės ir pastatų šventinimu šį ketvirtadienį ir penktadienį vakare Mišių nebus. Ketvirtadienio vakare vyks specialios pamaldos, kurios pabrėš savanoriškos tarnybos svarbą paraprijai, o penktadienį 8 v.v. vyks “roko” religinės muzikos koncertas jaunimui.

– Parapijos šventovės ir pastatų šventinimo apeigos vyks šį sekmadienį, 3 v.p.p. Kadangi tikimasi, kad žmonių bus daugiau negu gali sutalpinti šventovė, bus naudojami televizijos aparatai kavinėje ir salės prieangyje, kad visi galėtų matyti ir girdėti kas vyksta šventovėje. Šventinimo apeigas atliks vysk. John Boissoneau, su juo Mišias koncelebruos vyskupai P. Baltakis, OFM, ir R. Norvila. Dalyvaus ir pranciškonų provincijolas B. Jurčys, OFM, bei visa lietuvių pranciškonų vadovybė. Po šventinimo iškilnių vyks vaisių ir pastatų apžiūrėjimas.

– Vokietijoje mirė a.a. Ignas Valiulis, J. Augėnienės brolis; Punks mirė a.a. Vytautas Samulevičius, V. Samonio tėvelis; Lenkijoje mirė a.a. Magdalena Matulionytė-Misevičienė, dr. J. Čuplinskienės teta.

– Parapijos statybos vajeaus komitetas šventovės pašventinimo proga nukaldino medali, kurį bus galima įsigyti šeštadienį paraprijos vakarienos metu ir sekmadienį. Statybos vajeaus komitetas iki šiol surinko \$724,762 (dar reikia \$595,237).

– Parapijos vartotų daiktų ir drabužių išpardavimą, rengia paraprijos tarybos labdaros sekcija, spalio 27 d., nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p. Pasirošimo darbus pradės trečiadienį, spalio 24. Tą dieną prašoma daiktus vežti į salę pro duris nuo autoaiškštės pusės. Bus pardavinėjami ir pyragai, vakuoti vaisiai bei daržovės. Jei kas turi ar gali ką nors pagaminti labai prašomi jų atvežti. Bus reikalinga daug darbininkų. Kas gali padėti, prašomi skambinti Z. Stravinskienei tel. 416 604-4729 arba G. Kuchalskienei 416 233-4791.

– KLK moterų draugijos paraprijos skyriaus susirinkimas įvyks lapkričio 11 d. po 10.30 v.r. Mišių. Programoje apie Vasario 16-tosios gimnaziją Vokietijoje kalbės KLK moterų dr-jos centro valdybos pirmininkė Birutė Biretienė.

– Mišios sekmadienį, spalio 14: 8 v.r. už a.a. Bronių Genčių; 9.15 v.r. už a.a. Eleną Gegužienę; 10.30 v.r. už a.a. Oną Beresnevičienę (IV metinės), už Alseikų ir Zulonų šeimų mirusius ir už Pranskevičių šeimos mirusius, 3 v.p.p. Šventovės pašventinimo Mišios ir apeigos.

PROF. VYTAUTO LANDSBERGIO susitikimas su visuomene įvyks sekmadienį, spalio 21, 4 v.p.p. Prisikėlimo paraprijos salėje. Jį rengia KLB valdyba.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 28 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos viena valanda atgal.

A. a. Albinui Sungailai mirus Australijoje, užjausdamos brolių dr. J. Sungailą su šeima, K. Kubilienė ir M. Povilaitienė paaukojo \$50 Tremtinių grįžimo fondui.

KLKM dr-jos centro valdyba

A. a. Leonardo Žilyčio 10 metų mirties prisiminimui Tėviškės žiburiams aukojė: \$50 – Jonas ir Onutė Kareckai; \$20 – Petras ir Vanda Lukošiai.

A. a. Albinui Sungailai mirus Australijoje, nuosirdžiai užjausdami brolių dr. Juozą Sungailą su šeima, S. J. Andriulį Tėviškės žiburiams aukojė \$20.

Ilonos Beresnevičienės MUZIKOS STUDIJA

Akompanavimas ir privacios pamokos (mokinams nuo 5 m. amžiaus) PARUOŠIMAS RCM EGZAMINAMS Tel. (416) 766-9959

TORONTO LIETUVIŲ JAUNIMO ANSAMBLIS

“GINTARAS”

ŠVENČIA 45 VEIKLOS METUS

2001 m. lapkričio 10, šeštadienį

Prisikėlimo paraprijos salėje, 1 Resurrection Rd., Toronto

Vakaro programoje

6 v.v. KOKTEILIAI IR UŽKANDŽIAI • 7 v.v. IŠKILMINGA ŠILTA VAKARIENĖ SU VYNU • V. RAMANAUSKO ORKESTRAS ŠOKIAI • “ARKLIŲ LENKTYNĖS”

Įėjimas – \$100 (užsimokant čekiu – “KLB/Gintaras”, duodamas \$70 atleidimas nuo mokesčių). Bilietus užsisakyti skambinant J. Vingelienei – 416 233-8108.

Bus ypatingas pokylis – nuostabus vakaras! Dalyvaukime visi!

Rengia “Gintaro” tėvų komitetas

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS

SUVAŽIAVIMAS

įvyks 2001 m. spalio 27 d.
Anapilio parodų salėje, Mississauga

8.30 v.r. – REGISTRACIJA (tarybos nariams ir svečiams \$20)

9 v.r. – ATIDARYMAS
PROGRAMOJE – RINKIMAI (Krašto valdybos, Revizijos komisijos, Garbės teismo), X PL jaunimo kongreso įspūdžiai, apylinkių rūpesčiai

5.30 v.p.p. – UŽDARYMAS

KLB KRAŠTO VALDYBA

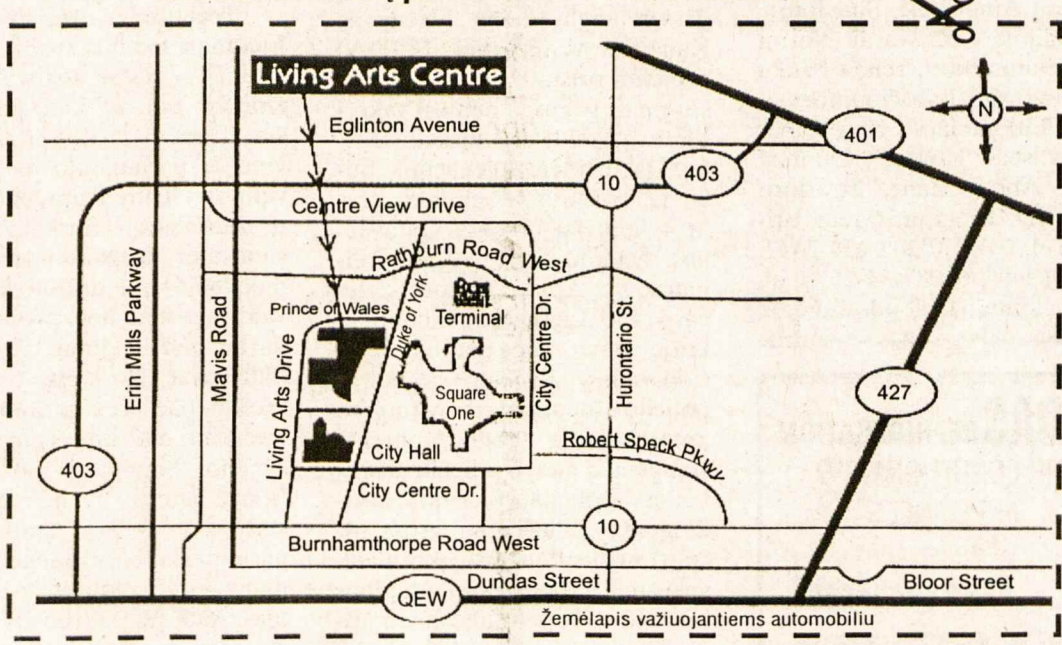
Ateinantį sekmadienį, SPALIO 14, bus paskutinė proga PARAPIJOSE ir LIETUVIŲ NAMUOSE užsisakyti bilietus į

“AŽUOLIUKO” KONCERTĄ

įvyksiantį spalio 28, sekmadienį, 3 v.p.p.

Po to iki koncerto dienos bilietai gaunami tik LIVING ARTS CENTRE (4141 Living Arts Dr., Mississauga) teatro kasoje šioadieniais nuo 10 v.r. iki 6 v.v. arba užsakant telefonu 905-306-6000.

Geriausios bilietų pasirinkimas – už \$20 arba \$30

KLB kultūros komisija

Dail. Silvija Saplienė spalio 12-14 d. dalyvauja “Lakeshore Art Trail” meno parodoje. Jos darbai bus rodomi Lorne Park bibliotekoje, 1474 Truscott Dr., nuo 10 v.v. iki 5 v.p.p. penktadienį ir šeštadienį, nuo 1 v.p.p. iki 5 v.p.p. sekmadienį.

Š.m. rugsėjo mėn. 30 d. buvo sėkmingai praversti rinkimai į KLB tarybą. Lapkričio mėnesį torontiečiai turės išsirinkti vietinę valdžią. Visi Toronto lietuviai, kuriems rūpi Toronto veikla ir kurie gali paskirti dalį savo laisvalaikio visuomenės labui kviečiami kandidatuoti į Toronto apylinkės valdybą bei tarybą. Susidomėję kandidatai prašomi skambinti rinkimų komisijos pirmininkui B. Sapliui tel. 416-622-5898. Laukiame gausaus atsiliepimo.

KLB Toronto apyl. valdyba
Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojė: \$150 – O. Balsienė; \$100 – A. Kerberienė, J. Bakis.

A. a. Febronijai Petronienei mirus Montrealyje, jos atminimui, nuosirdžiai užjausdami šeimą, Dalindų ir Indreikų šeimos “Vėžiu ir džiova sergantiems vaikučiams ir tremtiniais” aukojė \$200. M.P.

Užjausdama V. Augėnienę, liūdinčią Vokietijoje mirusio brolio Igno Valiulio, L. Karbūnienė paaukojo \$100 Tremtinių grįžimo fondui.

KLKM dr-jos centro valdyba

Tremtinių vaikaičių mokyklai Lietuvių Namai Vilniuje aukojė: \$100 – dr. J. ir R. Birgoliai; \$40 – A. Mašalas.

ATliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė. Tel. (416) 252-6741 66 Mimico Ave. Toronto Ont. Savininkas Jurgis Kuliešius

Išėivijos lietuvių klierikų studijų fondui V. Ottienė aukojė \$100.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• IRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

MONTREALQUE

“Žodis tarp mūsų” – kasdienių pamąstymų ir maldelių knygetės galima įsigyti pas seses. Kaina – 5 doleriai. Knygutes leidžia Lietuvos charizmatinis judėjimas “Gyvieji akmenys”. Be išėivijos paramos leidyba turbūt sustotų. Pirkdami knygetes, paremsite jų leidybą.

Medžiotojų-žvejotojų klubas “Nida” visus kviečia į sezono uždarymo vakarienę, kuri įvyks š.m. spalio 20, šeštadienį, 6 val.v. Aušros Vartų paraprijos salėje. Bus linksma nuotaika, šokiai ir žaidimai Jono Rimeikio muzikai skambant.

Garsusis berniukų choras “Ažuoliukas”, vadovaujamas Vytauto Miškinio, yra atvykęs iš Lietuvos į šį žemyną. Aplankęs kaimynus, atvažiuos ir į Otavą bei To-

rontą. “Rūtos” klubas organizuoja autobusą į Otavą pasiklausti to koncerto. Tai bus spalio 26, penktadienį. Koncertas įvyks St. Mattheus anglikonų šventovėje. Iš Montrealio išvažiuojama 4 v.p.p. nuo seselių namų ir ten pat grįžtama apie 1 val. naktį. Kaina – 20 dol., įskaitant kelionę ir koncerto bilietą. Registruotis pas seselę Juditą. Smulkesnę informaciją teikia ir kiti klubo valdybos nariai.

A. a. Julian (Julius) Vaupshas, 77 m. amžiaus, mirė 2001 m. rugsėjo 29 d. Buvo pašarvotas Urgel Bourgie Funeral Complex, 1255 Beaumont, Town of Mount Royal, Que. Liko žmona, trys dukterys, sūnus, brolis, sesuo su šeima ir daugelis giminių. B.S.

Montrealio Aušros Vartų paraprijos choristės, giedojusios Šv. Juozapo oratorijoje
Nuotr. A. J. Mickaus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

PARDUODU ir PERKU Lietuvos ženklus ir kolekcijas. Dėl kainos ir informacijos skambinkite Biliui tel. 416-439-8115

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

PRIEINAMOMIS kainomis įrengiu rūsius, atlieku dažymo bei kitus namų remonto darbus. Skambinti Viktorui tel. 416 617-0350.

Kęstutis (Ken) Raudys B.A. Associate Broker
Tel. (416) 239-8881 (24 val.) darbo (416) 231-2367 namų
E-mail: kraudys@direct.com
www.homedestinations.com

LORNE PARK MUZIKOS

MOKYKLA

įsikūrusi 1996 m. Mississaugoje

PRIMA NAUJUS STUDENTUS!

Pianino • Dainavimo
• Gitaros • Teorijos •
Vaikučių 3-6 m. amžiaus
muzikos klases

Dėl platesnės informacijos
prašome skambinti

DEIMANTEI GRIGUTIENEI
TEL. (D.) 905-278-3309
(N) 905-848-9628